

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

PROTOKOLL

Ekstraordinært representantskapsmøte
25. april 1991

PROTOKOLL

Ekstraordinært representantskapsmøte 25. april 1991

	Side
Apning	3
Sakliste	3
Forrord	3
Tariffrevisjonen 1991	4
Debatten	13
Votering	22
Riksmeglingsmannens møtebok	23
Forhandlingsresultatet statlig sektor	30
Forhandlingsresultatet kommunal sektor	34
Navneliste	32

PROTOKOLL

Ekstraordinært representantskapsmøte
25. april 1991

Landsorganisasjonen i Norge

holdt ekstraordinært Representantskapsmøte torsdag 25 april 1991 i Folkets Hus, sal B i Oslo.

Møtet ble åpnet av LOs leder, Yngve Hågensen, som på vegne av Sekretariatet ønsket Representantskapets medlemmer og innbudte gjester vel møtt.

Ingen av representantene stilte opp til innkallingen til møtet, og Yngve Hågensen erklærte møtet for lovlig satt.

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Åpning	5
Sakliste	5
Forretningsorden	5
Tariffrevisjonen 1991	6
Debatten	15
Votering	22
Riksmeglingsmannens møtebok	23
Forhandlingsresultatet statlig sektor	30
Forhandlingsresultatet kommunal sektor	34
Navneliste	52

For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere behandling og strek med de inntegnede talere.

2. Forslag innleveres skriftlig og skal være undertegnet med vedkommendes navn. Ingen nye forslag kan tas opp etter at strek er vedtatt. Forslag som ikke har tilknytning til den godkjente dagsorden, kan ikke behandles.

4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.

5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt vedtakene. Så fremt representantskapet ikke forlanger protokollen opplest, gis sekretariatet fullmakt til å godkjenne protokollen.

Yngve Hågensen refererte følgende forslag fra Sekretariatet til

SAKLISTE

1. Åpning
2. Tariffrevisjonen 1991
- Riksmeglingsmannens forslag.

TALERLISTE

	Side
Bjørklund, Olav	19
Davidson, Jan	14
Gustavsen, Terje Moe	12
Handeland, Jone	16
Hendricksen, Jardar	18
Hysvær, Einar	15
Hågensen, Yngve	6,20,23
Polden, Gerd Inger	19
Semmerud, Arne	17

Landsorganisasjonen i Norge

holdt *ekstraordinært Representantskapsmøte torsdag 25 april 1991* i Folkets Hus, sal B i Oslo.

Møtet ble åpnet av LOs leder, *Yngve Hågensen*, som på vegne av Sekretariatet ønsket Representantskapets medlemmer og innbudte gjester vel møtt.

Ingen av representantene hadde merknader til innkallingen til møtet, og Yngve Hågensen erklærte møtet for lovlig satt.

Følgende forslag til *forretningsorden* ble *enstemmig godkjent*:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Informasjon til pressen tilrettelegges av LOs informasjonsavdeling.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag, begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter annen gang. Til forretningsorden gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag innleveres skriftlig og skal være undertegnet med vedkommendes navn. Ingen nye forslag kan tas opp etter at strek er vedtatt. Forslag som ikke har tilknytning til den godkjente dagsorden, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt vedtakene. Så fremt representantskapet ikke forlanger protokollen opplest, gis sekretariatet fullmakt til å godkjenne protokollen.

Yngve Hågensen refererte følgende forslag fra Sekretariatet til

SAKLISTE

1. Åpning.
2. Tariffrevisjonen 1991
Riksmeglingsmannens forslag.

Yngve Hågensen: Vi vet alle bakgrunnen for hvorfor Representantskapet er innkalt. Undertegnede vil holde en kort innledning om det framlagte forslag for privat sektor LO/NHO; meglingsmannens møtebok. Det foreligger en innstilling fra Sekretariatet om at meglingsforslaget godkjennes.

Forslaget som er vedtatt i stat og kommune er delt ut til Representantskapets medlemmer. Administrasjonen har oppfordret Terje Moe Gustavsen, Statstjenestemannskartet, og Jan David- sen, Norsk Kommuneforbund, til å si noen ord om forslagene for offentlig sektor.

Administrasjonen foreslo *Svein-Erik Oxholm* som dirigent.

Dette ble enstemmig godkjent.

Saklistas punkt 2:

Tariffrevisjonen 1991

Riksmeglingsmannens forslag

Yngve Hågensen holdt følgende innledning:

Jeg skal holde en kort orientering. Det har bakgrunn i at Representantskapet 12 februar, da de nødvendige vedtak ble gjort foran mellomoppgjøret 1991, hadde en gjennomgående drøfting av den aktuelle situasjon. Representantskapet vedtok ikke bare retningslinjer for mellomoppgjøret, men også en uttalelse om sysselsettingssituasjonen. I den sammenheng vil jeg minne om at dette i ettertid er fulgt opp overfor Det norske Arbeiderparti gjennom en felles utredning, ledet av Gunnar Berge. Det er fulgt opp med en dialog med Regjeringen, og så sent som i formiddag hadde vi et faglig/politisk frokostmøte mellom ledelsen i fagforbundene, Stortingsgruppa, Regjeringen, partiet og LOs ledelse hvor vi gjennomdrøftet situasjonen foran revidert budsjett 10 mai.

Jeg vil benytte denne anledningen til å vise til Representantskapets vedtak, og i det neste vise til den oppfølgingen jeg nå har skissert hva angår sysselsettingssituasjonen og den alminnelige økonomiske/politiske situasjon, som grunnlag også for de forhandlinger vi har ført i respektive sektorer.

Representantskapets vedtak 12 februar, la vekt på, ved siden av det jeg allerede har vært innom, to vesentlige forhold hva angår de forhandlingsopplegg vi skulle drøfte. Det ene var knyttet til at vi med en begrunnelse krevde økt kjøpekraft spesielt for midlere og lavere inntekter. Det andre var at vi gjennom dette mellomoppgjø-

ret måtte sørge for å videreføre den normaliseringen vi startet med ved hovedoppgjøret 1990, slik at vi kom ut av dette mellomoppgjøret med en basis, hvor reguleringsklausul for annet avtaleår var forhandlingsgrunnlaget, og overenskomstene og de lokale avtalers bestemmelser skulle være retningsgivende for det videre løp.

På det grunnlag ga Representantskapet Sekretariatet fullmakt til å utforme de endelige krav.

Sekretariatet utformet de endelige krav i møte 18 mars, samme dag som forhandlingene startet med Næringslivets Hovedorganisasjon. Ut fra en samlet vurdering og de klare synspunkter som lå i Representantskapets vedtak, utformet Sekretariatet sitt vedtak i tre punkter:

- «1. Et generelt tillegg til alle på kr 2,50.
2. Et tillegg på kr 2,00 for alle innenfor overenskomster som hadde et gjennomsnitt på under kr 151 000,-.
3. Full kompensasjon for endring av skattebestemmelsene vedrørende de som tidligere har hatt sjømannsskatt.»
(Endringer som gjøres gjeldende fra 1. januar 1992).

Vedtaket i Sekretariat var enstemmig, og lå til grunn for de forhandlinger som ble ført overfor Næringslivets Hovedorganisasjon. Det var også basis for de etterfølgende forhandlinger i stat og kommune. Forhandlingene 18 mars ble brutt 22 april fordi vi konstaterte at vi ikke nådde fram. Landsorganisasjonens forhandlingsutvalg i privat sektor ga på det tidspunkt uttrykk for at det i og for seg ikke er noe dramatikk å ta forhandlingsbrudd. Vi har et meglingsinstitutt, og det er en del av forhandlingssystemet. Når vi likevel reagerte skarpt på det tidspunkt – 22 april – skyldes det de holdinger vi opplevde å møte hos den annen part i de 4 dagene vi var samlet. For det første opplevde vi at arbeidsgivermotparten ved et mellomoppgjør ville ha prinsipielle inngrep i de respektive overenskomster hva angår de lokale forhandlingene, og også i andre spørsmål. For det andre at de ville ha oss med på å forskjellsbehandle de ulike bransjer, avhengig av de ulike bransjers økonomiske virkelighet i øyeblikket. Det vakte også sterke reaksjoner at de gjennom mellomoppgjøret ville endre det vi fikk til for første gang i hovedoppgjøret 1990; at læringer og unge arbeidere skulle ha samme tillegg som voksne. De krevde innført den gamle 2/3-regelen hva angår læringer og unge arbeidstakere. Arbeidsgiverne ville heller ikke være med på noen lavtlønnsprofil knyttet til mellomoppgjøret. Representantskapet er sikkert kjent med de reaksjonene vi kom med da forhandlingene ble brutt. Vi prøvde å

få dem fram gjennom pressemelding og media forøvrig. Meglingen startet 3 april. LOs forhandlere fastholdt i startfasen sine prinsipielle holdninger til oppgjøret. Vi krevde på det rette formelle tidspunkt brudd i meglingen for å komme i posisjon, – 4-dagers posisjon – som Arbeidstvistloven tilrettelegger, og gjorde krav om plassfratredelse fra 10 april etter arbeidstidens slutt for arbeidstakere innenfor ulike bransjer i en størrelses orden på 25 000. Til slutt nådde vi fram med et meglingsforslag, og det er meglingsmannens møtebok vi skal gå igjennom.

Det som står innledningsvis hopper jeg over.

Jeg tenker da på møtebokens beskrivelse av klausulen for annet avtaleår, men før vi går inn på det generelle tilleggget står det 3 punkter:

«Mange norske bedrifter er inne i en vanskelig økonomisk situasjon.

Høy arbeidsledighet og lav etterspørsel forsterker vanskelighetene.

Forhandlingene og meklingen er ført på bakgrunn av dette.»

Jeg skal ikke si mer i denne sammenheng, enn at vi fra LOs side er klar over at disse virkeligheter alltid vil være en del av det forhandlingsgrunnlaget vi skal forholde oss til.

Videre står det i protokollen:

«Generelt tillegg

1. For overenskomstområder med gjennomsnittlig årsinntekt i 1990 over kr 165 000,– gis følgende lønnstillegg fra 1/4-1991:
 - a. For overenskomstområder med lokal forhandlingsrett er tilleggget kr 1,00 pr time.
 - b. For overenskomstområder uten lokal forhandlingsrett er tilleggget kr 1,75 pr time.
2. For overenskomstområder med gjennomsnittlig årsinntekt i 1990 under kr 165 000,– gis følgende lønnstillegg fra 1/4-1991:
 - a. For overenskomstområder med lokal forhandlingsrett er tilleggget kr 1,20 pr time.
 - b. For overenskomstområder uten lokal forhandlingsrett er tilleggget kr 2,25 pr time.

3. LAVLØNNSTILLEGG

For overenskomster omfattet av lavlønnsgarantiordningen jfr. vedlagte liste, gis et tillegg på kr 0,50 pr time.

Lavlønnsgarantien beregnes på vanlig måte med utbetaling 1 oktober 1991.»

Så kommer det bestemmelser vi er velkjente med. Nemlig der hvor partene er enige om eventuelt å utbetale tilleggene på et annet tidspunkt, og det er en forutsetning at, hvis slike forhandlinger finner sted, det skal være enighet om det og protokollene skal godkjennes sentralt.

Det kommer en bestemmelse om gjennomføringen av tilleggget som er i overensstemmelse med det som er praksis i denne sammenheng, uavhengig om vi snakker om hovedoppgjør eller mellomoppgjør.

Det slås videre fast at læringer og unge arbeidstakere gis samme tillegg som voksne arbeidere.

Det sies om lokale forhandlinger:

«Partene er enige om at den økonomiske situasjon, jfr. pkt. 1, vil kunne ha innflytelse også på de lokale forhandlinger.

Lokale forhandlinger skal føres på basis av de enkelte overenskomster, og slik at tillegg skal gis på grunnlag av den enkelte bedrifts økonomiske virkelighet, dvs. bedriftens økonomi, produktivitet, framtidsutsikter og konkurranseevne.

Dersom partene på bedriften er enige om det, kan forhandlinger om lokal lønnsfastsettelse påbegynnes straks meklingsforslaget er vedtatt, uavhengig av om senere tidspunkt for vurdering/regulering er avtalt i overenskomst eller stedlig avtale.»

Den delen avslutter med et utvalg hvor det heter:

«Med sikte å på å forberede tariffoppgjøret i 1992 er partene enige om å nedsette et felles utvalg som på fritt grunnlag skal

- gjennomgå eksisterende lavlønn- og garantiordninger. Utvalget skal vurdere om ordningene er hensiktsmessige i dag og på lengre sikt
- vurdere Regjeringens rolle og partenes samarbeid med myndighetene i forbindelse med tariffoppgjørene.
- vurdere modeller og prosedyrer for lokale drøftelser/forhandlinger. Herunder skal også den praktiske gjennomføringen av slike drøftelser/forhandlinger vurderes.»

Da meglingsmannen framsatte forslaget om at dette utvalget skulle med i denne meglingsboka, hadde vi noen runder om det i vårt forhandlingsutvalg. La meg si det slik, som jeg ga uttrykk for overfor pressen og meglingsmannen, at det vi her blir invitert til å være med å utrede, egentlig er noe av grunnlaget for de problemer vi hadde på det tidspunktet hvor forhandlingene ble brutt og startfasen i selve meglingen. Det har basis i NHOs generalforsamling i november 1990, hvor presidenten i NHO, Ragnar Halvorsen, i et foredrag gikk ut med synspunkter som i hovedsak berører disse temaene, og på et grunnlag som er svært vanskelig for oss. Jeg ga uttrykk for at vi oppfatter det slik at vi nå skal ha en utredning om Ragnar Halvorsens foredrag. Den skal vi ta. Den skal vi ikke være redde for, men i framtiden ser vi gjerne at vi tar slike utredninger for de holder foredrag og ikke etterpå.

Dere vil videre se av møteboka at det dreier seg om megling for partene i innenriks sjøfart. Jeg skal ikke referere den, men jeg konstaterer med stor glede at denne delen av protokollen og meglingsboka innebærer at vi for innenriks sjøfart, for Norsk Sjømannsforbund, fikk 100% innfrielse for kravet som ble reist. Jeg har ingen problemer med å gi uttrykk for at når vi greide det, så skyldes det at Regjeringen raskt var ute med tilfredsstillende utspill.

Jeg konstaterer gjennom den korte gjennomgangen jeg har gjort, at dette meglingsforslaget innebærer at vi ikke har noen typer inngrep i overenskomstenes bestemmelser. Vi har i så måte gjennomført den prinsipielle holdningen som var gjennomgående i Representantskapets behandling og vedtak 12. februar. Den økonomi som Representatskapet la som grunnlag for sitt krav, en kjøpekraftforbedring for midlere og lavere inntekter spesielt, mener vi gjennom dette opplegget er innfridd. Da vi greide det, skyldes det et forhold jeg spesielt skal belyse. Det er første gang, tror jeg, siden syttiårene at vi har gjennomført et hoved- eller mellomoppgjør hvor vi ikke har med rammer å gjøre, hvor vi snakker om overheng og forventet lønnsglidninger osv. Konsekvensen for å få til dette var at vi måtte organisere oppgjøret slik at de som ikke har lokale forhandlinger måtte få sitt oppgjør fullt og helt gjennom den meglingen vi nå var igjennom. Mens de som har lokale forhandlinger, som skal føres på økonomiske virkeligheter innenfor den enkelte bedrift, der kunne vi ikke, og fikk meglingsmannens gehør for det, sitte i meglingslokalene å bestemme hva resultatet av disse lokale forhandlingene ville bli til slutt. Da er det ikke lokale forhandlinger på fritt grunnlag i forhold til bedriftenes økonomiske virkelighet. Hvis noen sentralt, kanskje flere måneder før, kan forutsette hva disse resultater kunne bli. Det innebærer at, skal vi

kunne føre lokale forhandlinger på det grunnlaget vi krever, så må vi finne en organisering av det som gjør at vi kan måle resultatet for de som ikke har lokale forhandlinger. Denne modellen innebærer at vi greide å gjennomføre det på en slik måte at for de som ikke har lokale forhandlinger kan konstatere at vi har nådd våre økonomiske mål gjennom dette oppgjøret. For de som har det, kan vi konstatere at de skal føre sine lokale forhandlinger på eget grunnlag og at det ikke skal ligge inne i noen sentrale rammer om hva som forventes som resultater i denne sammenhengen.

Forslaget ble anbefalt mot 1 stemme. Den ene stemmen var Walter Kolstad, leder i Norsk Transportarbeiderforbund. La meg med en gang si at det avgjørende for Walter Kolstads stemmegivning var knyttet til at det foregikk flere meglinger parallelt med den vi førte. En av dem var det YS som førte for blant annet Norsk Rutebilarbeiderforbund, som er en konkurrent til Transportarbeiderforbundet. Det var med andre ord en organisasjonspolitisk vurdering Walter Kolstad på det tidspunkt gjorde, og som jeg skjønner.

Da vi behandlet oppgjøret i privat sektor i Sekretariat, var vi innom, som jeg har gitt uttrykk for, at dette skulle videreføres i stat og kommune. Her må jeg medgi at vi sto foran store problemer. Hovedproblemet var knyttet til kommunal sektor og det overheng som de ble møtt med i størrelsesorden 4,35 – 4,4 i forhold til KS. Problemet er ikke bare knyttet til det, men også til en holdning vi har hatt i LOs organer om viktigheten av et felles offentlig regulativ. Hvis vi ikke her gjorde noe helt spesielt, ville vi gjennom mellomoppgjøret si farvel til det felles offentlige regulativet. Det var utfordringen. Ser vi på kongressevedtak og LOs handlingsprogram om tariffpolitikken, ønske om samordning og styring, er det ikke noe problem for noen å registrere at et felles offentlig regulativ fremkommer som et sterkt og nødvendig virkemiddel i en slik samordning. Det gjorde at vi, ikke bare i Sekretariatet, kunne be forhandlingsutvalgene i stat og kommune utforme sine krav. De måtte også i fellesskap gjennom Sekretariatet finne et grunnlag for en håndtering som gjorde at vi selv gjennom mellomoppgjøret kunne videreføre det offentlige regulativ, og at vi i fellesskap måtte sørge for at Regjeringen var med i et løp som muliggjorde dette.

Sekretariatet gjorde følgende vedtak:

«LOs Sekretariatet felles offentlig lønnsregulativ.

Landsorganisasjonen viser til at lønnsoppgjørene i offentlig sektor gjennom mange år har vært gjennomført med et felles offentlig regulativ som resultat. Et felles offentlig lønnsregulativ er et viktig lønnspolitisk redskap i arbeidet for en helhetlig og solidarisk lønn-

spolitikk i offentlig sektor. Et felles offentlig lønnsregulativ er et bærende element for at denne lønnspolitikken skal videreføres. Ved mellomoppgjøret i 1991 er opprettholdelse av et felles lønnsregulativ en spesiell utfordring som følge av vesentlige ulikheter i virkningen i oppgjørene 1990. Til tross for dette vil Statstjenestemannskartellet og LOK – Landsorganisasjonens forhandlings-sammenslutning i kommunal sektor – fremme krav som ivaretar hensynet til et fortsatt felles lønnsregulativ. Landsorganisasjonen krever at lønnsoppgjørene i stat og kommune gjennomføres slik at felles lønnsregulativ opprettholdes.

Dere vil alle ha sett, og de fleste var klar over det når dette vedtaket ble gjort, at dette ville få konsekvenser i form av forskjellige resultater i stat og kommune.

De forskjellige resultatene har dere på bordet, og som jeg innledningsvis sa vil Terje Moe Gustavsen og Jan Davidsen kommentere disse. Jeg skal la det ligge med ett unntak, og det er å gjenta at det Sekretariatet gjorde vedtak om, innebar at det måtte bli forskjellige resultater. Det var et helhetsbilde for en framtidig tariffpolitisk plattform som nødvendiggjorde en slik håndtering fra Sekretariatets side.

Jeg ga uttrykk for at forhandlingsutvalget hadde vedtatt anbefaling mot 1 stemme. I dagsorden for dette møtet står det:

«Sekretariatet innstiller: Meglingsforslaget godkjennes».

Med dette tar jeg opp Sekretariatets forslag og håper på stor oppslutning om det.

Dirigenten, Svein-Erik Oxholm, takket Yngve Hågensen for innledningen, og ga ordet til Terje Moe Gustavsen.

Terje Moe Gustavsen, Statstjenestemannskartellet: Vedtaket i LOs Representantskap 12 februar og Sekretariatets utforming av konkrete krav av 18 mars dannet grunnlaget for kravutformingen også for Statstjenestemannskartellet. Å bevare et felles offentlig regulativ har lederen omtalt og begrunnet, og også vist til Sekretariatets vedtak.

Jeg skal derfor ikke gå dypere i begrunnelsen for det, men konstatere at for å kunne få det til ved denne korsvei måtte det gi konsekvenser for kravutformingen. Man måtte finne innretninger og virkemidler slik at man kunne få et resultat som ikke ga uttelling i statssektoren bare på tabellen. Vi måtte finne innretninger i kombinasjoner som gjorde at vi kunne komme ut med et felles regula-

tiv. Dette fant vi å kunne gjøre ved kombinasjon av krone-tillegg, med de største tilleggene til de med lavere og midlere inntekter, samt et lønnstrinn til alle. På den måten var det mulig å utforme krav som ville ivareta et felles regulativ, og ikke minst viktig, det var mulig å utforme krav som ivaretok hovedmålsettingene ved oppjøret slik det ble fastslått av Representantskapet i februar.

Jeg vil understreke at kombinasjon av krone-tillegg og lønnstrinn var helt avgjørende for Kartellet i forhandlingene. Vi mente det var viktig å komme fram til et byggverk – en konstruksjon – som hadde begge elementer i seg, nettopp for å imøtekomme hovedmålsettingen. Resultatet framgår av protokollen. Resultatet ble et lønnstrinn til alle fra 1 september og et krone-tillegg varierende fra 1 600 – 500 kr fra 1 mai. På denne måten fikk vi en profil som er bra, og vi har også gjennom beregninger kunnet fastslå at vi vil få en kjøpekraftsvekst i 1991. Vi får den sterkeste veksten i kjøpekraften blant de lavere og midlere inntekter. Når det gjaldt forhandlingene i statssektoren, ble også de preget av to andre temaer; spørsmålet om arbeidstid og innføring av nytt lønssystem. Når det gjelder spørsmålet om arbeidstid, hadde vi helst sett at dette temaet ikke ble bragt på bordet ved denne korsvei. Samtidig må vi kunne konstatere at når det ble bragt på banen av staten som motkrav ved forhandlingsstart 20. mars, hadde det en utforming som kunne romme forhandlinger med et akseptabelt resultat. Slik avtalen er utformet, er dette punktet – etter Kartellens oppfatning – til å leve med. Blant annet fordi resultatet ikke gir konkrete bindinger i forhold til dette spørsmålet, da i relasjon til kommende oppgjør. Når det gjelder spørsmålet om nytt lønssystem, har vi i statssektoren hatt en omfattende debatt bak oss. Det ble avgitt en utvalgsutredning før jul i fjor, som et resultat av et partssammensatt utvalg, der blant annet Kartellet var representert, som dannet grunnlaget for diskusjon i grunnorganisasjonene. Det er ingen grunn til å skjule at det har vært ulike oppfatninger innenfor Kartell-sektoren om innføring av nytt lønssystem. Kartellet ville akseptere å forhandle om et nytt system, men satte samtidig opp bestemte betingelser for innføring av et slikt system. Jeg skal ikke gå detaljert inn i betingelsenes innhold, bare oppsummere slik at vi satte betingelser for at dette systemet ikke skal virke som et system der den individuelle lønn og den personlige lønn står i høyeste. Jeg legger ikke skjul på at det var harde tak under forhandlingene. Ikke minst i forhold til innføring av nytt system og betingelser i så måte, men vi mener at resultatet gir et godt grunnlag for videre håndtering av nytt system som er innført fra 1 mai d.å. Totalt sett er Kartellet av den oppfatning at det foreliggende forhandlingsresul-

tat er et godt resultat, og et resultat i samsvar med hovedmålsettningene ved dette oppgjøret. Oppgjøret ble vedtatt i Kartellets styre, som har fullmakt til å slutthåndtere mellomoppgjør etter vedtektsendringer, og vedtak ble fattet med overveldende flertall.

Jan Davidsen, Norsk Kommuneforbund: Kravene som LOs forhandlingssammenslutning i kommunesektoren utformet var i tråd med det vedtak Representantskapet fattet, og med hjemmel i hovedtariffavtalens bestemmelser for mellomoppgjøret. Fjorårets resultat hadde meget god lavtlønnsprofil i kommunal sektor, men det medførte at vi måtte gli på virkningsdatoen slik at vi dro med oss et ganske stort overheng inn i inneværende år. Hovedproblemet vårt var at vi har en forskjell i overhenget mellom statlig og kommunal sektor på 2,5%.

Dette skyldes ikke bare virkningstidspunktet, men også at vi innførte det lønssystemet som staten har innført i år, i kommunal sektor ifjor.

For LOK var det et overordnet mål å opprettholde et felles offentlig regulativ. Ikke bare fordi vi har hatt dette siden 1963, men også fordi et felles offentlig regulativ har gitt oss en mulighet til å gjennomføre lavtlønnsoppgjør og få en skikkelig profil på dette gjennom et samspill med den statlige sektor. Signaler fra Kommunenes Sentralforbund gikk på at de ville ta opp igjen kravet om økt arbeidstid i kommunesektoren, og at de rammene som var for oppgjøret og overhengsproblematikken gjorde at man ikke ville kunne sitte igjen med et fortsatt felles offentlig regulativ. Da vi hadde satt opp et fortsatt felles offentlig regulativ som et overordnet mål, var jo også dette klare rammer for den økonomiske virkelighet vi måtte forholde oss til da vi utformet kravene. Det medførte at vi har hatt et godt og nært samarbeid med Kartellet, både i utformingen av kravene, men også i selve gjennomføringen av forhandlingene. De kravene vi fremmet fra kommunal sektor gikk på de samme økninger i regulativet – kronetillegget på regulativet – som man hadde i statlig sektor. Da man i statlig sektor var blitt enig om arbeidstiden, og KS ga signaler om at de ville akseptere de samme formuleringene, følte vi at vi var kommet godt i gang med dette. Resultatet i kommunal sektor, når det gjelder tillegget på regulativet, ble det samme som i staten. Vårt problem i tillegg er at vi har to andre forhandlingssammenslutninger å forholde oss til –YS og AF – og vi hadde sprikende krav med de både på regulativ og en del andre bestemmelser, men også på krav om lokale forhandlinger. YS krevde henholdsvis 0,4 og 0,6% til lokale forhandlinger, mens vi, ut fra vårt ønske om å opprettholde et felles offent-

lig regulativ, ikke hadde fremmet dette. Resultatet ble at man skal avholde lokale forhandlinger basert på en pott på 0,3% av regulativlønsmassen i den enkelte kommune/fylkeskommune eller virksomhet. Dette skal ha virkning fra 1 januar 1992, og belastes neste års ramme. Den eneste forskjellen når det gjelder tillegget på regulativet i forhold til staten, er at vi fikk et virkningstidspunkt fra 1 september. I tillegg ble det, som en del av resultatet, nedsatt en del utvalg. Det viktigste er vel utvalget som skal se på lederlønningene i kommunal sektor på alle nivåer, og kvinnelønningene. Våre medlemmers lønsmessige utvikling i kommende år vil delvis gå på kronetillegget, men også det som overhenget vil gi av utbetalinger.

Forhandlingsutvalget i kommunal sektor har enstemmig anbefalt forslaget, også fordi resultatet ligger innenfor de rammer som Representantskapet har fastsatt. Det vil gi medlemmene våre en økning i kjøpekraften både på det lavere og midlere skikt spesielt. Jeg vil benytte anledningen til å takke ledelsen i LO og ikke minst Kartellet for den hjelpsomheten vi har fått i oppgjøret, og håper at det felles offentlig regulativ, skal gi de forventninger vi har til det.

Debatten:

Einar Hysvær, Sekretariat: Selv om jeg har vært med og anbefalt meglingsforslaget, synes jeg likevel det kan være grunn til å komme med noen bemerkninger.

Det er jo slik, at et mellomoppgjør er et ledd i vår tariffpolitikk, og at vi kommer tilbake til dette om ikke så lenge.

Når vi tenker på at dette er et mellomoppgjør, så er dette etter min oppfatning et godt oppgjør. Det som får meg til å komme med noen bemerkninger er først og fremst at vi har den samme innretningen her som vi var imot i 1990. At man gir lavere og høyere tillegg i forhold til overenskomstområder med lokal forhandlingsrett. Prinsippet er vi enig i. Det er rimelighet i at det skal være en forskjell. De som har mulighet til å få lokale tillegg kan gjerne få mindre ut generelt. Slik vi har gjort det i år, og slik vi gjorde det i fjor, blir det en del urettferdigheter. Vi skal være klar over at i overenskomstområder som har lokal forhandlingsrett, er det en rekke ansatte i bedrifter som aldri får lokale tillegg. De kan ikke praktisere dette med lokale forhandlinger. Medlemmene i disse bedriftene blir rammet hardt på dette området. Vi må derfor forsøke å finne andre innretninger ut fra det samme prinsippet. Vi gjorde egentlig det i vårt krav. Det er en ny måte å gjøre det på. Vi

krevde lønnstillegg for årslønninger over og under kr 151 000,-. Det var da underforstått at de som har de høyeste lønningene, har gjerne lokal forhandlingsrett, og alle de andre har lite av det. Jeg aksepterer at vi i 2. avtaleoppgjør ikke kan vinne fram med det opprinnelige krav, og at man fikk dette istedet. Denne gangen synes jeg det er ok.

Det som gjorde at det ikke var noe problem for oss å godta forslaget, var at vi i tillegg til dette fikk et lavtlønnstillegg på 50 øre. Dette gjorde at for vårt område var det faktisk elleve av våre overenskomstområder som fikk dette, og da ble resultatet tilfredsstillende for den kategorien som jeg har snakket om. Istedet for å få kr 1,20 pr time, fikk de kr 1,70. Jeg vil også kommentere det som står i punkt 8. Dette var noe som kom opp på slutten av meglingen. Utgangspunktet var et diskusjonstema som NHO la fram tidlig i forhandlingene. Det gikk i prinsippet på at man skulle vurdere lavtlønnsordninger og garantiordninger ut fra resonnementet om bedriftene kan make dette – om de har lønnsevne til å akseptere slike ordninger. Det samme gjaldt den lokale forhandlingsretten, man var interessert i å drøfte den nærmere. Målsettingen fra NHO var nok å få til samme ordningen som vi hadde i 1990, når det gjelder lokale forhandlinger. Det kan være ok å sette ned komiteer. Når man ikke vil at noe skal skje, så kan man sette ned en komitee.

Jeg håper, når det gjelder slike sentrale spørsmål, at det ikke blir noen målsetting fra vår side å imøtekomme NHO på noen som helst måte. Det er to sentrale element vi aldri må slippe taket på i framtiden:

Vi må bevare lavtlønnsgarantiordningen etter det prinsippet vi har i dag, og vi må verne om den lokale forhandlingsretten. Dette er to sentrale elementer.

Jone Handeland, Handel og Kontor: Jeg er tilfreds med resultatet når det gjelder kroner og ører. Jeg har noen bemerkninger knyttet til punkt 4 i møteboka. Det gjelder «unntaksbestemmelser». Yngve omtalte det som bestemmelser vi var velkjente med. Jeg oppfatter det som en sterkere formulering i arbeidsgivernes favør iforhold til det som har stått tidligere. Det dette innebærer er at partene lokalt, på frivillig grunnlag, men gjerne etter press, kan avtale et annet tidspunkt for utbetaling av generelle tillegg, såfremt en ikke bryter minstelønnssatser ved å gjøre det, uten at en får etterbetalt fra 1 april. Jeg skjønner at dette har kommet med i møteboka ut fra det å ta og gi, og gjerne for å få til andre spørsmål en var opptatt av.

Det legges også opp til at avtaler om eventuelle unntak forutset-

ter enighet, og det forutsetter at forbundet skal godkjenne det.

Jeg utelukker ikke at dette vil kunne ha en del uheldige konsekvenser. Jeg er redd for at en del bedrifter kan misbruke dette, og presse de tillitsvalgte til å gå inn på denne type avtaler. Det er ikke enkelt å være tillitsmann og si nei til en slik avtale hvis alternativet er at du skal sitte å peke ut hvem som skal sies opp.

Dette gjør at jeg er litt redd.

Vi har jo anledning til å forebygge dette hvis vi allerede nå fastslår at vi skal være svært, eller ekstremt, påpasselige og påse at muligheten for misbruk ikke utnyttes. Det som er enda verre, er at jeg frykter de langsiktige konsekvensene av slike formuleringer hvis disse danner mal for framtidige oppgjør. Dersom denne og lignende formuleringer kommer inn som et fast element i framtidige oppgjør, så tror jeg det kan bidra til å undergrave betydningen av de sentrale tillegg. LO mener jo at en skal styrke betydningen av de sentrale tillegg. Jeg tror også at om dette kommer inn som et fast element i framtiden, vil det ikke gå mange år før det fra arbeidsgiverhold blir reist forslag og krav om at det skal utvannes enda mer. Da har det mindre hensikt. Jeg er litt redd for at denne formuleringen kan friste enkelte «kremmere» til å få inn tilsvarende modeller i sine oppgjør – innenfor Handelens Hovedorganisasjon, Den Kooperative Tarifforening m.fl. – hvor vi har erfaring med at mulighetene for unntak pleier å bli utnyttet 100%. Jeg betrakter dette som en unntaksbestemmelse i år. Det er to forhold jeg vil oppfordre LO-ledelsen og forbundene til å tenke gjennom og gi klar beskjed om: Utidig misbruk kan vi overhode ikke akseptere.

Vi må ikke gi signaler som går i retning av at dette innføres som permanente ordninger med sikte på framtidige oppgjør.

De fleste som kan noe økonomi har ment at dette oppgjøret er forsvarlig ut fra det landet har råd til og ut fra sysselsettingen. Altså, nok et bidrag fra de fagorganiserte for å øke sysselsettingen og begrense ledigheten. Vi kan da ikke si oss ferdig med dette oppgjøret enda. Det er nå kampen om å sikre kroner og ører blant annet ved revidert nasjonalbudsjett begynner. Igjen må vi minne de andre medspillerne – myndigheter og bedrifter – om at de også har et ansvar for å gjøre sitt til å øke sysselsettingen.

Arne Semmerud, Norsk Transportarbeiderforbund: Norsk Transportarbeiderforbund var det eneste forbundet i LOs forhandlingsdelegasjon som ikke anbefalte riksmeglingsmannens forslag. Dette krever en stemmeforklaring av forbundets representanter her i dag. Jeg kommer nå fra forbundsstyremøte, hvor vi har behandlet hele møteboka. Vi har også drøftet rutebilarbeiderprob-

lematikken, som lederen godt beskrev i sitt innledningsfordrag.

Vi har kommet til den konklusjon at Norsk Transportarbeiderforbunds representanter i Representantskapet i dag vil stemme for Sekretariatets forslag, men vi ønsker sterkt å markere at når vi i forhandlingsutvalget gikk imot det foreliggende forslag, så har det sammenheng med en behandling som vi føler er urettferdig overfor rutebilarbeiderne i landet.

Vi vil her og nå bebude at vi vil komme tilbake til rutebilarbeidernes situasjon på en langt sterkere måte foran neste års tariffoppgjør, og vi håper da at vi skal få et større og bedre gjennomslag i forhandlingsdelegasjonen, slik at også denne yrkesgruppas interesser blir ivaretatt på en fornuftig måte.

Jardar Hendricksen, Østfold fylke: En skal ikke bare si noe når en har noe å klage på. Denne gangen synes jeg at det er gjort en en bra jobb.

I motsetning til figuren til NHO, som igjen, etter mitt syn, har prøvd å gjenta historien fra ifjor. Det er klart at ved neste korsvei vil disse handlingene som har skjedd fra NHOs side bli lagt til en ganske sterk vurdering på hvordan det tariffoppgjøret skal bli. En kan vel også stille spørsmål om det er på tide at vi finner en ny form på oppgjørene våre.

Når det gjelder protokollen må jeg si at jeg la merke til punkt 8, hvor det står at det skal nedsettes et utvalg for å vurdere lavtlønns- og garantiordninger og eventuelt hensikten med det.

Hensikten med disse ordningene håper jeg det ikke er noen diskusjon om. At NHO setter spørsmålstegn ved det får være så sin sak, men vi bør ikke gjøre det.

Det som er noe av problematikken er at det er for mange økonomer i ledelsen på bedriftene. De får kun et forhold til tall og ikke til mennesker. Dermed kan vi komme opp i slike vurderinger, og vi skal være varsomme med hvor en går i den forbindelse.

Jeg håper, når det gjelder lærlinger og unge arbeidstakere, at dette nå har gitt en presidents slik at det blir fastslått for all framtid, at de skal ha det samme tillegget som vi såkalt voksne har.

En ting som også bør presiseres overfor NHO, er at overenskomstområder som har lokal forhandlingsrett har selv betalt for denne retten. De har tatt av potten i lønnsoppgjøret for å få lokal forhandlingsrett. Jeg har enda ikke registrert at de har fått igjen penger for den ene forhandlingsretten de tok fra oss. Vi har ikke fått noe i retur for den. Det viser seg i de fleste tilfeller at de tillitsvalgte er så ansvarlige at de holder seg innenfor de regler som står i overenskomstene.

Jeg må henvise til uttalelsen vi hadde om sysselsettingssituasjonen. Jeg synes vi har fått liten uttelling. I avisene står det at Tove Strand Gerhardsen bekrefter at det er umulig å opprettholde løftet om 30 000 nye arbeidsplasser, samtidig som hun hevder at 80 ukers regelen må bestå. Daglig leser vi om gjeldskrise blant unge fagforeningskamerater. Jeg synes ikke det er noe rart at galuppen går nedover for Det norske Arbeiderparti. Går det ikke an å få slått inn i hodet på disse menneskene at det er uakseptabelt å komme med slike påstander. Jeg synes det er horribelt. Det som er situasjonen i dag, er at vi er pålagt å følge ansiennitetsbestemmelsene i henhold til hovedavtalen, og det er yngre mennesker med mye gjeld som blir «jaget» hjem, og vi eldre som nesten ikke har gjeld, får bli. Dette er dagens situasjon.

Jeg må gjenta dette til de blir så lei meg, at de gjør noe med det. Det er groteskt. Vi er i en situasjon hvor en ser arbeidskamerater i øynene hver dag. Vi vet at om en måned skal de gå hjem, og at de får kun penger i 80 uker. Deretter skal de ha karensdager for å motive-res til å søke arbeid som ikke finnes.

Olav Bjørklund, Norsk Sjømannsforbund: Når jeg tar ordet, er det for å takke Sekretariatet og Representantskapet for den fantastiske oppslutningen vi fikk når det gjelder bortfall av sjømannsfradraget. Dette vedrørte en liten gruppe arbeidstakere, men det har vist seg at man innenfor LO-familien kan stå samlet når det gjelder. Det er også klart at LO var medvirkende til å løse denne saken, og at man fikk den vel i havn.

Yngve Hågensen sa i sitt innledningsforedrag at regjeringen kom på banen når det gjaldt sjømannsskatten. Jeg vil ikke stikke under en stol at det nok var LO som bidro til at de kom på banen, og ikke aller minst Yngve Hågensen bidrag i denne saken.

Jeg synes det er riktig å gi disse rosende ord til Representantskapet og Sekretariatet.

Når det gjelder oppgjøret, slutter jeg meg til det anbefalte forslaget.

Gerd Inger Polden, Norsk Tjenestemannsalg: Mye av det som er presentert i dag høres positivt ut. Vi skal opprettholde eller øke kjøpekraften, og ikke minst det at lokale forhandlinger nå kan skje på fritt grunnlag, og at man kan opprettholde et felles offentlig regulativ. Likevel føler jeg en uro. Det gjelder mye det samme som Handel og Kontors representant tok opp. Når punkt 4 er kommet inn i den private avtalen, «eventuell avtale om unntak», hvor man lokalt kan forhandle seg fram til, i verste fall, at man får det gene-

relle tillegget, en måned før neste tariffoppgjør. Dette åpner i teorien denne avtalen en mulighet for. Hysvær var bekymret for at mange av de lokale foreningene som har forhandlingsrett kanskje ikke er sterke nok til å få et lokalt tillegg. Det er en reel frykt. Men det er faktisk slik at de kan risikere å ikke få det generelle tillegget også. Det er også slik at de foreningene som i dag ikke har lokal forhandlingsrett kan bli tvunget til forhandlingsbordet av arbeidsgiveren, og bli tvunget til å si fra seg det generelle tillegget med utgangspunkt i bedriftens økonomisk situasjon. Det dreier seg ikke lenger bare om kroner og ører i dette oppgjøret, og om kroner og ører til neste år. Det dreier seg faktisk om noe mer. Det dreier seg om solidariteten i fagbevegelsen. Det dreier seg om den kraften som LO har hatt gjennom sentrale oppgjør, det å sikre at også de svake foreningene får et skikkelig oppgjør. Den kan stå på spill. Står den på spill, kan vi faktisk se enda lenger.

Dette kan være med på å undergrave hele fagbevegelsen. Derfor synes jeg dette punktet er så alvorlig, at jeg kommer til å stemme mot i dag. I tillegg er det også en annen ting. Det er dette med overhenget som er blitt et større og større problem etter som årene er gått. Det er ofte slik at vi får dette så sent på året, at det igjen blir trukket fra som overheng neste år. Det er tydelig at arbeidsgiverne nå spekulerer både i privat og offentlig sektor. Dette har gått så sterkt inn i alle lønnsoppgjør, at alle tar overhenget som en selvfølge. Det er det ikke. Overhenget er egentlig bare logisk sett en del av arbeidsgivernes budsjettering, og som sådan hører det helt klart hjemme. Egentlig hører det ikke hjemme i de tallene som vi presenterer for våre medlemmer.

Jeg fremmer følgende forslag til vedtak:

«Kommuneoppgjøret ifjor og kommune- og statsoppgjøret i år har vist problemer med å regne inn overhenget i lønnsoppgjøret. LO vil derfor fra neste oppgjør av ikke regne overhenget med i sitt krav og i sitt resultat.»

Dirigenten, Svein-Erik Oxholm, ga ordet til Yngve Hågensen for kommentarer.

Yngve Hågensen; Jeg registrerer at det er stor samstemmighet om forslaget Representantskapet skal ta stilling til, og også at det ikke var nødvendig med noen lang og bred debatt.

Punktet som Gerd Inger Polden tok opp, og som Jone Handeland startet med, vedrørende punkt 4 i avtalen, om det som er kalt unn-

tak, kan være vanskelig. Jeg er litt usikker på om jeg skal gå særlig lenger enn det. Hvis det håndteres på en slik måte som det kan tegnes et bilde av, hvor våre blir overkjørt der hvor det ikke er grunnlag for det, så skjønner jeg godt at det reises spørsmål.

Jeg vil minne noen av dere om, jeg sier med vilje noen og ikke alle, fordi de som sitter sentralt i forbundene kjenner virkeligheten, og at det inngås en del slike avtaler i hverdagen. Det er solidaritet i en rekke bedrifter. De bruker solidariteten til å sørge for at alle f.eks. har arbeid framover, istedet for at bare noen har det med høyere lønn. Det er slik at det foreligger i forbundene, før vi startet forhandlingene 18/3, lokale forhandlingsprotokoller hvor de vil ha godkjent at de ikke kan ta ut tillegg i 1991, heller ikke det sentrale oppgjøret. De ville ha forbundenes velsignelse til det, før vi hadde forhandlet oss ferdig. Det jeg vil minne dere om er at de tillitsvalgte ute, våre egne tillitsvalgte som vi selv skal gi en skikkelig skoleing og som gjør en utmerket jobb, må selv få en sjanse til å vurdere hvordan de skal håndtere sin egen bedrifts virkelighet – forhold til egen sysselsetting, permittering og oppsigelser. En holdning som gjør at de ivaretar dette på en skikkelig måte.

Jeg må si til Gerd Inger, selv om dette er en sterk prinsipiell holdning fra din side, håper jeg du vil tenke gjennom situasjonen som vil oppstå hvis det fremlagte meglingsforslaget skulle bli godkjent f.eks. enstemmig av alle dem resultatet gjelder, mens du som representant fra NTL, og avtalen ikke gjelder for, alene skulle sørge for å stemme imot, så tror jeg mange vil ha vanskeligheter med å forstå dette.

Jeg vil minne om at under forhandlingene og meglingen lå det til sluttpunktet en formulering som ikke gikk på helt eller delvis å utbetale på et senere tidspunkt, men først spørsmål om det i det hele tatt skulle utbetales, og eventuelt utsettes. Den sa vi bestemt nei til. Denne sa vi ja til, fordi vi kjenner til virkeligheten i bedriftene, og vi må akseptere de tillitsvalgtes rett i egne bedrifter til å håndtere egne tariffavtaler.

Jeg ber ikke om tillit til arbeidsgiverne, men jeg ber om tillit til våre egne tillitsvalgte muligheter for å håndtere egen situasjon. Vår jobb er å sørge for at det ikke blir så vanskelig.

At vi får en økonomisk situasjon for næringslivet samlet sett, som gjør at vi ikke får den type problemer vi her beskriver. At vi kommer unna det som er verst i samfunnet – den enorme arbeidsledigheten – som jeg håper ingen i denne sal ser med samme likegyldighet på, som vi registrerer ellers i flere og flere miljøer.

Jeg føler ikke behov for å kommentere flere innlegg som går på det jeg vil kalle økonomiske virkeligheter, utredninger osv.

Utredningsforslaget meglingsmannen kom med følte ikke jeg, og heller ikke forhandlingsutvalget, var noe problem. Hvis vi er overbeviste, og vi vil, Einar, det du sier, og argumenter skal det være for at vi ikke tør snakke med andre om det. Det er vi som har argumentene, og da skal vi fortelle dem våre argumenter og prøve å få bort de negative holdningene ved å argumenterer på en skikkelig måte for det vi selv står for. Vi skal aldri være redd utredninger, og når vi mener at vi gjennom utredninger kan få andre til å komme ned på synspunkter som vi i dette tilfelle mener er riktig.

Til Arne Semmerud vil jeg si at jeg er glad for det du sa om stemmegivningen dere skal gjøre, og jeg er sikker på at jeg har dekning for å si følgende: Vi er klar over hvordan vi år om annet kommer vanskelig ut for rutebilsektoren i Transport på grunn av den situasjon som vi vet eksisterer med at noen rutebilsjåfører er ansatt og lønnes etter statsregulativet, andre etter kommuneregulativet og andre etter avtalen i privat sektor. Når det gis ulike tillegg og nivået blir forskjellig, blir det problemer for forbund som skal håndtere dem i privat sektor, som i en del tilfeller kommer dårligere ut enn offentlig sektor. Vi skal være beredt på å møte den situasjonen når vi har anledning til det.

Jeg er glad for at vi har kommet gjennom dette mellomoppgjøret for alle tre sektorer på en måte som gjør at vi har rimelig samstemmighet som grunnlag for avrundingen av det hele, og som grunnlag for jobben vi skal gjøre med å forberede oppgjørene i 1992. Vi må bruke dette på en skikkelig måte til å videreføre vårt arbeid gjennom faglig/politisk aktivitet, gjennom påvirkning av regjering, gjennom påvirkning av næringslivet, for å kunne skaffe arbeid til de som i dag ikke er i en slik situasjon.

Vi skal bruke dette tariffoppgjøret og resultatet av det for det det er verdt i så måte. Det gir kjøpekraftsforbedring for midlere og lavere inntekter. Det gir også, og det skal vi være stolte av, en konkurranseforbedring for næringslivet, som gjør at vi har grunnlag for å reise krav om at de skal gjøre sin del av jobben.

Jeg ber dere som har hatt ankepunkter til punkt 4 å gjennomtenke denne situasjonen en gang til. Jeg tror vi i LO vil ha nytte av om vi denne gangen kunne gjøre et enstemmig vedtak.

VOTERING

Dirigenten; Representanten Gerd Inger Poldens forslag foreslås oversendt Sekretariatet.

VEDTAK: Enstemmig vedtatt.

Dirigenten refererte Sekretariatets innstilling:

«Meglingsforslaget godkjennes.»

VEDTAK: Sekretariatets innstilling godkjent mot 1 stemme.

Dirigenten ga ordet til Yngve Hågensen for avslutning.

Yngve Hågensen takket dirigenten og Representanskapet for møtet, og ønsket alle vel hjem.

Riksmeklingsmannens møtebok

i sak:

**Landsorganisasjonen i Norge
på den ene side**

og

**Næringslivets Hovedorganisasjon
på den annen side
vedrørende tariffrevisjonen 1991**

Den 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. og 10. april 1991 ble det holdt meklingsmøter i Riksmeklingsmannens lokaler under ledelse av riksmeklingsmann Reidar Webster.

Til stede for partene:

Landsorganisasjonen i Norge: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Svein-Erik Oxholm, Jan Kr. Balstad, Evy Boverud Pedersen, Liv Undheim, Per Gunnar Olsen, Magnus Midtbø, Harald Øverås, Gunnar Grimnes, John Stene, Kjell Christoffersen, Sidsel Bauck, Erling Oen, Arthur Svensson, Einar Hysvær, Lars A. Myhre, Edvin Ramsvik, Tore Lundberg, Jan Werner Hansen, Walter Kolstad, Anton Solheim, Liv S. Nilsson, Terje Moe Gustavsen, Juul Bjerke, Bjørn Kolby, Ingeborg Moen Borgerud, Stein Gunnes, Kåre Myrvold, Magne Nedregård, Ellen Stensrud, Øivind T. Hansen.

Næringslivets Hovedorganisasjon: Karl Glad, Lars Chr. Berge, Olav Magnussen, Ragnar Halvorsen, Svein Aaser, Leif Erik Jensen, Diderik Schnitler, Rolf Thrane-Steen, Torvald Valland, Bjørn Gullaksen, Arne Eidsmo, Kjell B. Einarsen, Per Erik Fjeldstad, Petter Furulund, Øistein Gulbrandsen, Johan Haga, Niels Chr. Hald, Børre J. Jacobsen, Per Jæger, Ole Kjernlie, Even Chr. Løchen, Erik Markussen, Ebert Nilssen, Ole E. Paulsen, Finn Ramstad,

Rolf Rogge, Harald Rysste, Carl Rønneberg, Arvid Sand, Niels Schweigaard, Helge Sletten, Tor Sodeland, Brit Spilling, Johan Sverdrup, Harald Thomassen, Halvor Ø. Vaage, Kjell Wickstrand, Dag Kjetil Øyna, Knut Aaser, Gunnar Flaas, Arne Hole, Arne Jacobsen, Asbjørn Lien, Knut-Marius Sture, Tor Brustad, Tom Roger Hansen, Kristian Skjælaas, Olaf Stene, Søren Swensen.

Det ble fremlagt:

1. Melding om plassoppsigelse fra Landsorganisasjonen i Norge datert 21. mars 1991.
2. Riksmeklingsmannens forbud mot arbeidsstans datert 22. mars 1991.
3. Diverse dokumenter.

Meklingen foregikk i fellesmøter og særmøter. Riksmeklingsmannen fremla forslag som gjengitt i vedlegget til møteboken.

Begge parter representanter meddelte at de anbefalte forslaget. Svarfrist ble satt til fredag 26. april 1991.

Reidar Webster

Riksmeklingsmannens forslag

i Tariffoppgjøret 1991 mellom LO og NHO

1. Forhandlingsgrunnlaget

Partene har gjennomført forhandlinger og mekling for mellomgjøret 1991 på basis av forhandlingssklausulen for 2. avtaleår som lyder:

«Før utløpet av 1. avtaleår, skal det opptas forhandlinger mellom NHO og LO om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i LOs Representantskap og NHOs Hovedstyre.

Hvis partene representert ved LOs Representantskap og NHOs Hovedstyre ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 måneds varsel (dog ikke til utløp før 1. april 1991».)

Mange norske bedrifter er inne i en vanskelig økonomisk situasjon.

Høy arbeidsledighet og lav etterspørsel forsterker vanskelighetene.

Forhandlingene og meklingen er ført på bakgrunn av dette.

2. Generelt tillegg

1. For overenskomstområder med gjennomsnittlig årsinntekt i 1990 over kr. 165 000 gis følgende lønnstillegg fra 1.4.1991:
 - a. For overenskomstområder med lokal forhandlingsrett er tillegget kr. 1,00 pr. time.
 - b. For overenskomstområder uten lokal forhandlingsrett er tillegget kr. 1,75 pr. time.
2. For overenskomstområder med gjennomsnittlig årsinntekt i 1990 under kr. 165 000 gis følgende lønnstillegg fra 1.4.1991:
 - a. For overenskomstområder med lokal forhandlingsrett er tillegget kr. 1,20 pr. time.
 - b. For overenskomstområder uten lokal forhandlingsrett er tillegget kr. 2,25 pr. time.

3. Lavlønnstillegg

For overenskomster omfattet av lavlønnsgarantiordningen jfr. vedlagte liste gis et tillegg på kr. 0,50 pr. time.

Lavlønnsgarantien beregnes på vanlig måte med utbetaling 1. oktober 1991.

4. Eventuell avtale om unntak

På bakgrunn av bedriftenes økonomiske situasjon kan partene forbundsvist eller lokalt avtale at sentrale tillegg etter pkt. 2 og 3, helt eller delvis skal utbetales på et annet tidspunkt e.l.

Det er en forutsetning at eventuell enighet ikke skal medføre avlønning i strid med overenskomstenes lønnsbestemmelser.

Drøftelser om dette på bedriftsplan kan skje etter initiativ fra en av de lokale parter uavhengig av om overenskomsten hjemler lokal forhandlingsrett.

Lokal avtale etter dette punkt skal forelegges vedkommende fagforbund til godkjennelse.

5. Gjennomføring av tillegg

Alle tillegg gjøres gjeldende med virkning fra 1. april 1991 jfr. dog punkt 4. Lønnsforhøyelsene gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som er sluttet i bedriften før vedtagelsen. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m.v. for arbeide utført før vedtagelsen.

6. Lærlinger og unge arbeidstakere

Lærlinger og unge arbeidere gis samme tillegg som voksne arbeidere.

7. Lokale forhandlinger

Partene er enige om at den økonomiske situasjon, jfr. pkt. 1, vil kunne ha innflytelse også på de lokale forhandlinger.

Lokale forhandlinger skal føres på basis av de enkelte overenskomster og slik at tillegg skal gis på grunnlag av den enkelte bedrifts økonomiske virkelighet, d.v.s. bedriftens økonomi, produktivitet, framtidsutsikter og konkurranseevne.

Dersom partene på bedriften er enige om det kan forhandlinger om lokal lønnsfastsettelse påbegynnes straks meklingsforslaget er vedtatt, uavhengig av om senere tidspunkt for vurdering/regulering er avtalt i overenskomst eller stedlig avtale.

8. Utvalg

Med sikte på å forberede tariffoppgjøret i 1992 er partene enige om å nedsette felles utvalg som på fritt grunnlag skal

- gjennomgå eksisterende lavlønns- og garantiordninger

Utvalget skal vurdere om ordningene er hensiktsmessige i dag og på lengre sikt

- vurdere Regjeringens rolle og partenes samarbeid med myndighetene i forbindelse med tariffoppgjørene
- vurdere modeller og prosedyrer for lokale drøftelser/forhandlinger.

Herunder skal også den praktiske gjennomføringen av slike drøftelser/forhandlinger vurderes.

9. Fagopplæring i transportsektoren

Partene fastslår at Rådet for fagopplæring i arbeidslivet med virkning fra 1. mars 1991 har godkjent opplæringsplaner for yrkessjåfører på tunge kjøretøy.

Partene er enig om at spørsmålet om fagarbeidertilleggets form og størrelse skal tas opp til drøftelse i de partssammensatte utvalg som fremkommer av protokolltilførsler ved tariffoppgjøret i 1990.

Partene er enige om at utvalgenes innstillinger skal sluttbehandles i løpet av 2. avtaleår og senest ved tariffoppgjøret i 1992.

10. Megling for partene RLF – Norsk Sjømannsforbund

Riksmeklingsmannen viser til den enighet som partene har oppnådd under meklingen. De gjestående pkt. løses på følgende måte:

Ad sjømannsfradraget:

- A. Så snart skattetabellen for 1992 foreligger i slutten av 1991, skal partene foreta en ny beregning av det tap sjøfolkene får i sin netto lønn som følge av bortfallet av sjømannsfradraget. Beregningene skal foretas etter samme modell som den partene gjorde 20.3.91, men baseres på de data som gjelder pr. 1.1.92. Dette vil være skattetabellen for 92, lønnsnivå pr. 1.1.92 med basis i lønnsnivået i SSB's lønnsstatistikk (jfr. notat av 20.3.1991) med tillegg av de avtalte tillegg 1. april 1991 – og et sjømannsfradrag på 23%. Beregningsgrunnlaget er bruttolønn.
- B. De grupper som mister sjømannsfradraget skal ha dette kompensert 100% slik at nettolønn etter skatt for gjennomsnittet ved overgangen til den nye ordningen blir tilsvarende en sammenliknbar gruppe med sjømannsfradrag. Kompensasjonen gis som tillegg til innriksoverenskomstens lønnssetter for ovennevnte grupper.

De samme «typiske fradrag» og forutsetninger som i notat 20.3.91 legges til grunn.

Ved disse beregninger skal det også vurderes om de oppgitte tall for kontantavregnet fritidskompensasjon gir et korrekt bilde av tilleggets andel av årslønnen.

- C. Tilpasningen av dette i overenskomstene skal foretas umiddelbart etter at beregningene er gjort og de nye satsene er klare.

Ad avtale om produktivets- og effektivetsforbedringer i forbindelse med kompensasjon for bortfall av sjømannsfradraget:

Pkt. 6 skal ha følgende ordlyd:

Partene er forøvrig enige om at den tradisjonelle inndeling av arbeidsområder knyttet til departementer kan virke produktivitetshindrende. Partene er derfor enige om at alle besetningsmedlemmene må akseptere å utføre arbeidsoppgaver utenfor eget arbeidsområde uten at de tilkommer ekstra betaling for dette. Det forutsettes at slik tjeneste ikke går på bekostning av sikkerheten ombord og ikke er i strid med tariffavtalen. Ved tariffrevisjonene i 1992 vil partene forhandle om rimeligheten av bestemmelsen om ekstra betaling for vask av passasjersalonger.

**Avtale mellom
Rederienes Landsforening
og
Norsk Sjømannsforbund**

om produktivitets- og effektivitetsforbedringer i forbindelse med kompensasjon av bortfall av sjømannsfradraget

Partene er klar over at den lønnskompensasjon som er avtalt ved bortfallet av sjømannsfradraget pr. 1. januar 1992 påfører rederiene økte lønnsomkostninger. Disse lønnsomkostningene blir større etterhvert som tilskuddet fra det offentlige trappes ned. For å hjelpe rederiene å klare disse økte lønnsforpliktelsene, forplikter partene seg til aktivt å medvirke til at rederiene kan gjennomføre produktivitetsforbedringer, såvel i inneværende år som i årene fremover. Partene vil derfor kontinuerlig samarbeide om å få gjennomført produktivitetsforbedringer i rederiene.

Partene vil sende denne avtale til sine medlemmer representert ved de tillitsvalgte og rederiene med anmodning om å gjennomføre følgende i god tid før 1. januar 1992.

Pkt. 1.

Gjennomgå gjeldende skift- og arbeidstidsordninger med sikte på å få til en mest mulig rasjonell utnyttelse av arbeidstiden. Ved denne gjennomgang skal partene spesielt vurdere de forhold som er lagt til grunn for den forutberegnete arbeidstid, herunder vurdere om den tid som er avsatt til forberedende og avsluttende arbeid innebærer rasjonell drift. På samme måte skal partene

vurdere de innlagte pauser, herunder spisepauser, jfr. overenskomstens bilag 3.

Pkt. 2

Gjennomgå gjeldende arbeidsrutiner og bruk av overtid med sikte på å få til en mest mulig rasjonell utnyttelse av arbeidskraften samtidig som man legger opp til å unngå unødvendige utgifter i form av overtid for arbeid som likevel kunne vært utført innenfor vedkommende vakt/skift.

Pkt. 3

Gjennomgå gjeldende ruteopplegg og maskineribelastning med sikte på å få til lavest mulig brennstofforbruk. Partene er i den forbindelse enige om nødvendigheten av å prioritere arbeidet med energiøkonomisering både når det gjelder framdrift og oppvarming.

Pkt. 4

Gjennomgå gjeldende bemanning for skipet og medvirke til å søke om endring av denne dersom den ikke er hensiktsmessig i sammensetning eller størrelse.

Pkt. 5

Vurdere om det er mer rasjonelt at vedlikehold og reparasjon av skipet og dets maskineri og tekniske utstyr, ivaretas av skipets egen besetning fremfor at arbeidet utføres på verksted. I denne forbindelse bør det også vurderes om ledelsen på det enkelte skip bør gis større muligheter til selv å legge opp drifts-, vedlikeholds- og verkstedrutiner.

Pkt. 6

Partene er forøvrig enig om at den tradisjonelle inndeling av arbeidsområder knyttet til departementer kan virke produktivitetshindrende. Partene er derfor enige om at alle besetningsmedlemmene må akseptere å utføre arbeidsoppgaver utenfor eget arbeidsområde uten at de tilkommer ekstra betaling for dette. Det forutsettes at slik tjeneste ikke går på bekostning av sikkerheten ombord og ikke er i strid med tariffavtalen. Ved tariffrevisjonen i 1992 vil partene forhandle om rimeligheten av bestemmelsen om ekstra betaling for vask av passasjersalonger.

Pkt. 7

Dersom de lokale parter ikke blir enige om hvorledes de skal gjennomføre og løse de forhold som er nevnt i avtalen, kan saken tas opp med avtalepartene som forplikter seg til å drøfte saken med henblikk på en løsning.

VEDLEGG 1

Bakeroverenskomsten
Kjøttindustrioverenskomsten
Mineralindustri
Garverier og Lærfabrikker
Kjemisk T. Indusri – F. overenskomst
Fjærfeslakterier
Teko-overenskomsten
Trelastindustri
Konservesfabrikker
Trelastutsalg
Fiskeindustri
Fiskeoppdrett
D. Norske N.F., Black B., Olsen
Fiskematfabrikker
Sponplateindustri
Iskremfabrikker
Bygdemøller
Eske-, Karton-, og Papirv.f.
Hotell- og Restaurant
Butikkoverenskomsten
Hermetikkoverenskomsten

Protokoll

År 1991, den 20. mars – 18. april, ble det holdt møter i Arbeids- og administrasjonsdepartementet om lønnsregulering for 2. avtaleår.

Til stede på et eller flere møter:

Fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet: A. Blankholm, E. Saastad, O. Haugen, B. Nestaas, N. Holm, K. Bjørnå, A. Botnen, B. Henriksen.

Fra Statstjenestemannskartellet: T. Moe Gutavsen, B. Tolg, P.Ø. Andersen, L. Thue, T. Lundberg, J. Werner Hansen, A. Nilsen, J.I.

Kvistnes, A. Watnebryn, P. A. Moe, O. Skaar, H. Lund, A. Akselsen, P. Overrein. A.-G. Krogh, L. Nilsson, R. Øvrebø, H. Øverby, A. Øynes.

Fra Akademikernes Fellesorganisasjon: E. Sennesvik, P. Engebretsen, J. P. Hougen, M. Svendsen, S. Vikhals, H. Borgen, E. Juul Andersen, W. Giæver, G. Buflod, T. Haraldsen, M. Songvoll, H. E. Pettersen, H. O. Halvorsen, R. Jacobsen, W. Petersen, J. T. Hanssen, O. Brænden, H. Svennevik, H. Jesnes, P. Bakker, A. Karlsen, B. Bråthen, H. Heistø.

Fra Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – Seksjon Stat: E. P. Roalsvig, B. T. Stølen, J. E. Gulbrandsen, A. Milward, K. M. Andersen, O. M. Nilsen, J. Kr. Grønsand, M. Buan, B. Jespersen, U. Nielsen, O. Monsen, H. Torgersen, L. Langørgen, K. Øverby, A. Tønnesen, E. H. Eriksen, M. Slungård, L. A. Skorpen Hansen, S. Nygård A. Skåren, U. Haaheim, J. Bye Iversen.

Fra Norsk Lærerlag: P. Wøien, W. Friis-Baastad, O.P. Blindheim, S. Andreassen, T. Scharning Lund, R. Midtbø, O. J. Sørensen, K. Hovland, H.P. Duerud, E.K. Rasmussen, A.J. Karlsen, J. Bråthen, Ø. Edvardsen, E. Midtbø, W. Nøst Vågenes.

Som observatør fra Kommunenes Sentralforbund: B. Holm Larsen.

Statens personaldirektør Aud Blankholm ledet møtene.

Etter nærmere drøftelser i fellesmøter og særmøter ble det enighet om følgende:

I INNSTILLING FRA STATENS LØNNSKOMITE

1. Innføring av nytt lønssystem

1. mai 1991 innføres nytt lønssystem etter prinsippene i Lønnskomiteens innstilling. Staten dekker kostanden med innføringen.

2. Avsetning

Bestemmelsen i pkt VA i hovedtariffavtalene utgår.

Det avsettes 0,3 prosent av lønsmassen til sentrale forhandlinger om endringer i lønsplasseringer. Under disse forhandlinger kan det avtales føringer for de forhandlinger som skal gå lokalt. Forhandlingsresultatet gis virkning fra 1. september 1991.

Videre avsettes 0,25 % av lønnsmassen til lokale forhandlinger om endringer i lønns plasseringer. Forhandlingsresultatet gis virkning fra 1. oktober 1991.

3. Tilsetting i ledig stilling m.v.

Før utlysning av ledig stilling skal tillitsvalgte for organisasjonene i vedkommende virksomhet/driftsenhet/arbeidsområde orienteres om den lønn stillingen vil bli utlyst med. De tillitsvalgte kan kreve å få drøfte lønns plasseringen.

Tillitsvalgte kan innen tre dager kreve at nærmeste overordnede administrative ledd i virksomheten skal avgjøre spørsmålet. Dette skal skje etter at spørsmålet har vært drøftet med tjenestemannsorganisasjonene til de tillitsvalgte som har brakt saken inn til avgjørelse.

4. Bruken av det nye lønnssystemet

Partene er enige om at følgende emner gjennomgås i perioden:

- eventuelle uheldige og/eller utilsiktede virkninger ved overgang til nytt lønnssystem
- tilpassing av godskrivningsregler, sikringsbestemmelser og opprykksregler til det nye lønnssystemet
- hvorvidt og eventuelt hvordan de overenskomstlønnte arbeidstakere i staten kan føres over til regulativlønn
- særaldersgrensene etter innføringen av det nye lønnssystemet

Dersom partene finner det hensiktsmessig, kan gjennomgangen finne sted i en eller flere partssammensatte arbeidsgrupper.

5. Utforming av lokal lønnspolitikk

a. Kriterier for lønnsfastsetting

Partene er enige om at det nye lønnssystemet forutsetter at virksomhetene utformer en lokal lønnspolitikk der egen virksomhets- og personalplan danner grunnlag for fastsetting av lønnskriterier.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil i samarbeid med hovedsammenslutningene og Norsk Lærerlag utarbeide veileende retningslinjer for utforming av lokal lønnspolitikk.

b. Kompetanseutvikling

Partene er enige om i fellesskap å utforme en felles opplæring for innføring og bruk av det nye lønnssystemet.

II GENERELLE LØNNSTILLEGG

1. Tabellendring

Fra 1. mai 1991 økes satsene i Tabell A med 1600 kroner pr. år på lønnstrinnene 1 – 28, 1000 kroner på trinnene 29 – 30 og 500 kroner på trinnene 31 – 42.

2. Stillingsopptrykk

1. september 1991 flyttes alle stillinger opp ett trinn på tabell A.

Protokolltilførsel

Partene er oppmerksom på at innretningen på oppgjøret i år gir et betydelig overheng til 1992.

Staten gjør oppmerksom på at dette må tas i betraktning ved neste års lønnsoppgjør.

III ANDRE FORHOLD

1. Arbeidstid

Det vises til hovedtariffavtalens pkt XI. Partene drøfter spørsmålet videre i perioden bl.a. med sikte på å kartlegge behovet for og gjennomføre mer brukerorienterte og fleksible arbeidstidsordninger som f.eks. forskjøvet arbeidstid.

Drøftingene vil for øvrig gi grunnlag for vurdering av arbeidstidsspørsmålet ved revisjonen av hovedtariffavtalen 1. mai 1992.

2. Sjømannsfradrag

I meglingsresultatet for mellomoppgjøret 1991 i privat sektor er fastsatt følgende:

«De grupper som mister sjømannsfradraget skal ha dette kompensert 100% slik at nettolønn etter skatt for gjennomsnittet ved overgangen til den nye ordningen blir tilsvarende en sammenlignbar gruppe med sjømannsfradrag.»

Det samme skal gjelde for det statlige tariffområdet hvor partene i løpet av høsten 1991 vil forhandle om kompensasjon etter at en kjenner til hvilke grupper som vil miste sjømannsfradraget og skattetabellene for 1992 foreligger.

Med «sammenlignbar gruppe» forstås det hva en gruppe med samme lønns-/gradsnivå ville hatt dersom sjømannsfradraget fortsatt var gjeldende.

IV MERKNAD

Staten er innstilt på at de lokale forhandlinger ved innføringen av det nye lønssystemet føres på de steder der forhandlingene ble ført ved det lokale oppgjør pr. 1.9.1986. Forhandlingene for skoleverket føres i Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet.

Partene vil i tariffperioden gjennomgå ordningen med lokale forhandlinger bl.a. med sikte på at det før hovedtariffoppgjøret 1992 skal fastsettes forhandlingsnivå for lokale forhandlinger.

For skoleverket vises til det som er uttalt på side 30 i Lønnskomiteens innstilling.

V PROTOKOLLTILFØRSEL

Statstjenestemannskartellet, Norsk Lærerlag og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – Seksjon Stat har forbehold om å oppta nye forhandlinger om avtale for 2. avtaleår, dersom andre organisasjoner gjennom forhandlinger eller på annen måte gis bedre vilkår enn det som er fastsatt i dette forhandlingsresultatet.

Aud Blankholm, Terje Moe Gustavsen, Erik Sennesvik, Per Wøien, E. P. Roaldsvig.

Protokoll

Kommunenenes Sentralforbund

År 1991 den 20. mars 3., 9., 16. og 18. april ble det holdt forhandlingsmøte mellom Kommunenenes Sentralforbund på den ene siden og LOK-LO's forhandlingssammenslutning i den kommunale sektor, YS-K, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund seksjon kommune, AF-K, Akademikernes Fellesorganisasjon seksjon kommune, på den annen side vedrørende tariffrevisjonen 1991.

Til stede fra:

Landsorganisasjonens forhandlingssammenslutning i kommunesektoren: Liv S. Nilsson, Marthe Kjær Andersen, Jan Skogmo-vik, Erik Qvist, Oddrun Remvik, Rolf Lasse Lund, Ragnhild Midtbø, Per Gunnar Olsen, Bjørn Bakke, Odd Strand, Aud Ljødal.

Yrkesorganisasjonens Sentralforbund, – seksjon kommune: Randi Bjørgen, Else Vårum Egeberg, Bjørn Delbæk, Ulf Andresen, Inge Olsen, Jan Hellesø-Knutsen, Marit Femmen, Stein Gjerding.

Akademikernes fellesorganisasjon – seksjon kommune: Sverre Strand, Bjørn Bråthen, Odd Håker, Jan A. Monsbakken, Per Kristian Sundnes, Per Egeness, Brynjulf Uppheim, Per Medalen, Per Skevik, Johs. Bruvik, Arvid Karlsen, Gunnar Kaspersen, Anne Lise Gamst, Marit Frogner Leknes, Kari Haug, Jostein Andersson, Tove Storrødvann.

Kommunenenes Sentralforbund: Tor Kåsa, Reidar Falch, Arnfinn Johs. Stein, Nils Slungård, Per Ulriksen, Ann Jorid Thingvold, Olav Haukvik, Erik Bartnes, Flemming Hansen, Olepetter Roald, Lars Haukjem, Alf Bjerkem, Anders Kleppe, Brit Semner, Eirik Solberg, Inger Skjeseth, Øistein Haugen, Elisabeth Enger, Knut-sen

Observatører fra Staten: Eithun, *Oslo Kommune:* Ellestad, *Bærum kommune:* Krogvik, Skovholt.

Enkelte deltok ikke i alle møter.

Partene er etter felles og særsmøter blitt enige om å anbefale ved-lagte forslag til revisjon av Hovedtariffavtalen.

Protokolltilførsel fra LOK:

LOK vil ved hovedtariffoppgjøret 1992 legge vesentlig vekt på at det allerede ved årets oppgjør er forskuttert 0,3 % til lokale for-handlinger.

Dette øker behovet for å sikre midler til bruk sentralt.

KOMMUNENES
SENTRALFORBUND

LANDSORGANISASJONENS
FORHANDLINGS
SAMMENSLUTNING
I KOMMUNESEKTOREN

Reidar Falch

Liv S. Nilsson

YRKESORGANISASJONENS
SENTRALFORBUND

AKADEMIKERNES
FELLESORGANISASJON

SEKSJON KOMMUNE

SEKSJON KOMMUNE

Randi Bjørgen

Sverre Strand

Tariffrevisjonen 1.5.1991

1. Arbeidstid

Det vises til Riksmeglingsmannens møtebok, pkt. 6, vedrørende tariffrevisjonen i 1990.

Partene drøfter spørsmålet videre i perioden bl.a. med sikte på å klartlegge behovet for å gjennomføre mer brukerorienterte og fleksible arbeidstidsordninger som f.eks. forskjøvet arbeidstid.

Drøftingene vil for øvrig gi grunnlag for vurdering av arbeidstidsspørsmålet ved revisjonen av Hovedtariffavtalen 1. mai 1992.

2. Produktivitet

Partene er enig om å drøfte spørsmål knyttet til produktivitet i forbindelse med revisjon av Hovedavtalen.

3. «Frivillig» brannvesen

Hovedtariffavtalens bestemmelser om «frivillig» brannvesen endres i samsvar med protokoll, datert 20.3.91, fra utvalgsarbeid. Det vises til vedlegg I.

Lønsmassen til frivillig brannvesen er ikke med i de økonomiske beregninger i forbindelse med oppgjøret pr. 1.5.91. Kostnadene ved regulering av satsene tas ikke med i rammen for oppgjørene med mindre lønsmassen for frivillig brannvesen legges inn i den totale lønsmassen.

4. Renholdere

Partene konstaterer at man ikke er blitt enig om det forslag til renholdsavtale som er anbefalt av Hovedutvalget. Hovedtariffavtalens kapittel 7, pkt. 7.1 – 7.1.1.10 gjelder ut tariffperioden.

5. El- og kraftverk

Hovedtariffavtalens bestemmelser vedrørende el- og kraftverk endres i samsvar med anbefalingene fra det partssammensatte utvalg for 90-årenes avtaleverk, jfr. vedlegg II.

6. Stillingsgruppesystemet

Stillingsgruppesystemet videreføres etter 1.5.91.

Systemet gis navnet lønnsrammesystem fra 1.5.91.

Stillinger med direkte alternative lønnstrinns plasseringer innlemmes i lønnsrammesystemet fra 1.5.91, jfr. vedlegg III.

Avtale av 10. mai 1990 vedrørende antasipert lønnsansiennitet ved innplassering i det nye lønnsrammesystemet prolongeres inntil 30.4.92.

7. Sjømannsfradraget

Arbeidstakere i det kommunale tariffområdet og som omfattes av innenriksoverenskomsten gis den kompensasjon for bortfall av sjømannsfradraget som fremgår av riksmeglingsmannens skisse, datert 10. april 1991, vedrørende tariffoppgjøret i den private sektor.

Andre kommunale arbeidstakere som mister sjømannsfradraget, gis den kompensasjon som framgår av riksmeglingsmannens skisse, datert 10. april 1991, vedrørende tariffoppgjøret 1991 i den private sektor.

8. Partssammensatte utvalg

A) Hjemmevaktordninger:

Det nedsettes et partssammensatt utvalg som skal vurdere tariffavtalens regler om hjemmevakt. Utvalget gis følgende sammensetning:

- 3 representanter fra KS
- 2 representanter fra LOK
- 1 representant fra YS-K
- 1 representant fra AF-K

Utvalget skal starte sitt arbeid senest 01.09.91 og avgi rapport til Hovedutvalget.

B) Musikkskolelærere, distriktsmusikere og organister

Det nedsettes et partssammensatt utvalg som skal vurdere tariffavtalens bestemmelser for musikkskolelærere, distriktsmusikere og organister. Utvalget gis følgende sammensetning:

- 3 representanter fra KS
- 2 representanter fra LOK
- 1 representant fra YS-K
- 1 representant fra AF-K

Utvalget skal starte sitt arbeid senest 01.09.91 og avgi rapport til Hovedutvalget.

C) Kvinners lønn og lønnsutvikling:

Det nedsettes et partssammensatt utvalg som gis i oppdrag å analysere/vurdere kvinners lønnsforhold samt komme med forslag til tiltak. Arbeidet konsentreres om årsakene til at lønnsnivået for kvinner er lavere enn for menn. Utvalget skal drøfte muligheter for utarbeidelse av arbeidsvurderingssyste-

mer. Utvalget vurderer selv hvorvidt det er hensiktsmessig/behov for å trekke inn ekstern konsulentbistand i arbeidet. Utvalget gis følgende sammensetning:

- 4 representanter fra KS
- 4 representanter fra LOK
- 2 representanter fra YS-K
- 2 representanter fra AF-K

Utvalget skal starte sitt arbeid senest 01.09.91 og avgi rapport til Hovedutvalget.

D) Hovedutvalg

Det nedsettes et Hovedutvalg som gis i oppdrag å vurdere den videre utvikling av 90-årenes avtaleverk. Arbeidet i utvalget skal bl.a. konsentreres om

- Den videre utvikling av lønnsrammesystemet, herunder bl.a. kriterier for lokal lønnsfastsettelse
- Årsakene til lønnsforskjeller mellom kvinner og menn i det kommunale tariffområdet
- Lederlønninger på alle nivåer
- Lønnsutvikling for langtidsutdannede
- Produktivitet
- Utarbeidelse av veiledende retningslinjer for utforming av lokal lønns- og personalpolitikk

Utvalget gis følgende sammensetning:

- 3 representanter fra KS
- 3 representanter fra LOK
- 2 representanter fra YS-K
- 2 representanter fra AF-K

Sekretærfunksjonen ivaretas av KS.

Utvalget skal starte sitt arbeid senest 01.09.91 og avgi en innstilling innen 31.12.1991. Utvalget skal ta stilling til om arbeidet vedrørende kvinnelønninger skal fortsette utover 31.12.91. Utvalget tar selv stilling til hvorvidt det skal nedsettes underutvalg for å vurdere særskilte problemstillinger utover de som er nevnt under punktene A), B) og C).

9. Lønnstabellen

Tillegg på lønnstabellen framgår av vedlegg IV og gis med virkning fra 01.09.91

10. Lokale forhandlinger

Det føres lokale forhandlinger etter Hovedtariffavtalens punkt. 5.1 innenfor en ramme på 0,3 % av regulativlønnsmassen i den enkelte kommune/fylkeskommune/virksomhet. Dette innebærer at det kun er økning i regulativlønn som belastes rammen.

Resultatet av de lokale forhandlinger gjøres gjeldende fra 01.01.92 og belastes rammen for oppgjøret pr. 01.05.92.

Forhandlingene lokalt skal være sluttført senest 30.11.91.

Før 01.07.91 og før organisasjonene fremmer sine krav skal partene i fellesskap drøfte lønnspolitiske problemer i den enkelte kommune/fylkeskommune/virksomhet.

Organisasjonene har frist til å fremme krav til 01.10.91.

Organisasjonene sentralt har frist til 15.01.92 med å fremme eventuelle tvister for det sentrale ankeutvalg.

11. Pensjoner

De nye lønnssetser skal på vanlig måte danne innskudds- og pensjonsgrunnlaget i KLP og øvrige kommunale pensjonsordninger.

12. Avlønning av fagarbeider med fagbrev

Yrkessjåfør med fagbrev for tunge kjøretøy, avlønnes som håndverker/fagarbeider (st.k.6986) når fagbrev er av betydning for stillingen.

Frivillig brannvesen

AVTALE

Tariffperioden 01.05.91 – 30.04.92

Avtale
mellomKommunenes Sentralforbund
på den ene siden

og

Norsk Kommuneforbund
Kommunalansattes Fellesorganisasjon
Norges Ingeniørorganisasjon – NITO
Norske Sivilingeniørers Forening
på den andre siden

om

godtgjøring for deltakelse i Frivillig Brannvesen

Denne avtalen erstatter Hovedtariffavtalens særbestemmelser kap. 7, punkt 7.6.2.3, Frivillig Brannvesen med underpunkter. Avtalen er uttømmende.

1.0 «Frivillig» brannvesen

Godtgjøring til personell som deltar i «frivillig» brannkorps.

1.1 Hjemmevakt/ikke arbeidstid

Hjemmevakt/tjeneste i «frivillig» brannvesen regnes ikke med i den alminnelige arbeidstid. jf. arbeidsmiljølovens § 46, nr. 9, 2. ledd.

Det samme gjelder for overordnet befal med mindre slik tjeneste inngår som en tjenesteplikt i vedkommendes hovedstilling i kommunen.

1.2 For begrepene ukevakt, døgnvakt og helgevakt, se kap. 6 i Hovedtariffavtalen.

For slik hjemmevakt som nevnt ovenfor fastsettes godtgjøringen slik:

For mannskaper, formenn o.l. kr. 214,- pr. vaktdøgn. For overbefal i overordnet vakt (brannsjef, varabrannsjef o.l.) kr. 244,- pr. vaktdøgn.

Godtgjøringen forhøyes med 100% for vakt på søn- og helgedager og dager før disse, samt 1. og 17. mai. Det samme gjelder for vakt fra fredag til lørdag når vedkommende ikke har ordnært arbeid på lørdag.

1.3 For øvelser og utrykninger betales mannskaper, formenn o.l. kr. 78,- pr. time. Godtgjøringen forhøyes med 100% ved utrykninger mellom kl. 2100 og kl. 0600, på søn- og helgedager og etter den ordinære arbeidstids slutt på dager før søn- og helgedager. Det betales som om utrykningen varte i minst 2 timer. Hvis utrykningen avbrytes, betales ikke ekstra for ny utrykning dersom denne påbegynnes innenfor de beregnede 2 timer. For øvrig regnes påbegynt halvtime som halv time.

1.4 I tillegg til godtgjøringen for vakt og utrykning gis mannskap og formenn en godtgjøring på kr. 5 700,- pr. år for deltakelse i frivillig brannvesen og pliktmessig bæring av elektronisk varslingssystem.

1.5 For overbefal der tjeneste i «frivillig» brannvesen ikke inngår som tjenesteplikt i vedkommendes hovedstilling i kommunen, gis følgende godtgjøring:

For utrykninger og øvelser betales en godtgjøring på kr. 89,- pr. time, se for øvrig pkt. 1.3.

For deltakelse i frivillig brannvesen og pliktmessig bæring av elektronisk varslingssystem: Kr. 5 700,- pr. år.

Dersom det gis annen særskilt årsgodtgjøring for tjenesten i brannvesenet, kommer ovennevnte godtgjøringer ikke til anvendelse.

1.6 Kommunen er forpliktet til å dekke personellet i det frivillige brannvesen i henhold til forskrift om standardisert erstatning etter Lov om Yrkesskadeforsikring.

1.7 Lokale avtaler inngått etter 1.1.88 bortfaller fra 01.05.1991. Bedre, lovlig inngåtte avtaler fra før 1.1.88 kan prolongeres, men ikke reguleres ytterligere. En regulering etter 1.1.88, av lovlig inngåtte avtaler fra før 1.1.88, faller bort.

2.0 Uniform

I de kommuner hvor det er branntjenstemenn i heldagsstilling og hvor det ikke er opprettet yrkeskorps, holder kommunen uniform for bruk i tjenesten i den utstrekning uniform-

splikt er pålagt. Partene forutsetter at kommunen holder tilfredstillende arbeidstøy og utrykningsutstyr til personellet for øvelser og utrykning.

3.0 Reservemannskap (utkallingsmannskap)

Godtgjøring til mannskap som deltar i brannvesenet som reservemannskap (utkallingsmannskap). Gjelder for kommuner med yrkeskorps og kommuner med «frivillig» brannkorps. Her menes reservemannskap (utkallingsmannskap) med ca. 2 øvelser pr. år.

3.1 Hjemmevakt/ikke arbeidstid

Hjemmevakttjeneste regnes ikke med i den alminnelige arbeidstid, jf. arbeidsmiljølovens § 46, nr. 9, 2. ledd.

3.2 For begrepene ukevakt, døgnvakt og helgevakt, se kap. 6 i Hovedtariffavtalen.

For slik hjemmevakt som nevnt ovenfor fastsettes godtgjørelsen slik:

For mannskaper kr. 170,- pr. vakt-døgn.

Godtgjøringen forhøyes med 100% for vakt på søn- og helgedager og dager før disse, samt 1. og 17. mai. Det samme gjelder for vakt fra fredag til lørdag når vedkommende ikke har ordnært arbeid på lørdag.

3.3 For øvelser og utrykninger betales mannskaper kr. 62,- pr. time. Godtgjøringen forhøyes med 100% ved utrykninger mellom kl. 2100 og kl. 0600, på søn- og helgedager og etter den ordinære arbeidstids slutt på dager før søn- og helgedager. Det betales som om utrykningen varte i minst 2 timer. Hvis utrykningen avbrytes, betales ikke ekstra for ny utrykning dersom denne påbegynnes innenfor de beregnede 2 timer. For øvrig regnes påbegynt halvtime som halv time.

3.4 I tillegg til godtgjøringen for vakt og utrykning gis mannskap en godtgjøring på kr. 2 300,- pr. år for deltakelse i reservemannskap (utkallingsmannskap).

3.5 Kommunen er forpliktet til å dekke personellet i henhold til forskrift om standardisert erstatning etter Lov om Yrkesskadeforsikring.

3.6 Lokale avtaler inngått etter 1.1.88 bortfaller fra 01.05.1991. Bedre, lovlig inngåtte avtaler fra før 1.1.88 kan prolongeres, men ikke reguleres ytterligere. En regulering etter 1.1.88, av lovlig inngåtte avtaler fra før 1.1.88, faller bort.

Denne avtalen har samme løpetid som Hovedtariffavtalen. Partene er enige om at oppsigelsesfristen for denne avtalen er som for Hovedtariffavtalen.

Partene er enige om at forhandlinger vedrørende denne avtale skal føres parallelt med og som en del av hovedforhandlingene.

KOMMUNENES SENTRAL-
FORBUND

LANDSORGANISASJONENS
FORHANDLINGSSAMMENSLUTNING
I DEN KOMMUNALE SEKTOR

Reidar Falch

Liv S. Nilsson

YRKESORGANISASJONENS
SENTRALFORBUND –

AKADEMIKERNES FELLES-
ORGANISASJON –

Seksjon kommune

Seksjon kommune

Randi Bjørgen

Sverre Strand

VEDLEGG II

El- og Kraftverk

7.7 Virksomheter

7.7.1 E-verk

Dette kapittel kommer i tillegg til Hovedtariffavtalens øvrige bestemmelser og særbestemmelsene i Teknisk sektor, pkt. 7.6.1.

7.7.1.1 Vernebestemmelser

E-verket stiller nødvendig verneutstyr til disposisjon. Utstyrsliste utarbeides av e-verket etter at saken er drøftet med verneombud/tillitsvalgte. Arbeidstaker plikter å bruke påbudt verneutstyr i tjenesten.

Ved overtidarbeid etter kl. 00.00 avspaserer vedkommende arbeidstaker et tilsvarende antall timer den påfølgende dag, dog utbetales overtidstillegget. Bedre bestemmelser beholdes.

Under arbeidsoppdrag i høyfjell vinterstid bør det som hovedregel av sikkerhetsmessige hensyn arbeide 2 sammen.

7.7.1.2 Høydetillegg

Ved høyspent linjearbeid og arbeid på høyspent friluftsanlegg betales følgende tillegg for arbeid i høyder over 15 meter:

I tiden 1. oktober – 31. mars kr. 4.00 pr. time.

I tiden 1. april – 30. september kr. 2,50 pr. time.

Forutsetningen for utbetaling av slikt høydetillegg er at dette ikke er kompensert på annen måte.

7.7.1.3 Vakt – generelt

Se Kap 6

Arbeidstakere over 60 år bør så vidt mulig fritas for vakt dersom de ønsker det.

Hvor bemanningsforhold og kvalifikasjoner gjør det mulig, fordeles vaktene på minst 3 i samråd med de tillitsvalgte.

E-verket fastsetter i samråd med de tillitsvalgte instruks for vaktordningene.

7.7.1.3.1 Montør/maskinistvakt m.m.

Telefonutgifter

Hvor vekten forutsettes varslet over telefon betaler e-verket den årlige fastavgift. Nytt telefonen også for utgående tjenestesamtaler i forbindelse med vekten, betaler verket min. 75 tellerskritt pr. kvartal.

Kostgodtgjørelse

Arbeidstaker i hjemmevaktordning som må overnatte i vaktrom, tilstås kostgodtgjøring med kr. 75,- pr. vakt-døgn.

Faste inspeksjoner

Faste inspeksjonsturer (iflg. instruks) utenom vanlig dagarbeidstid anses som en del av den ordinære arbeidstid. Tiden pr. inspeksjonstur – minimum 1 time pr. tur – og den tilsvarende forkortelse av dagarbeidstiden fastsettes av verket i samråd med de ansatte. Faste inspek-

sjonsturer skal såvidt mulig ikke legges senere enn kl. 21.00. Faste inspeksjonsturer i søndagsdøgnet bør så vidt mulig reduseres.

7.7.1.3.2 Overordnet vakt

Kompensasjon for utrykninger og aktivt arbeid på vekten.

For overordnet vakt skal følgende satser brukes som kompensasjon avhengig av vaktens karakter, etter drøftelser med de tillitsvalgte:

I kr. 170,- pr. vaktdøgn

II kr. 150,- pr. vaktdøgn

III kr. 120,- pr. vaktdøgn

IV kr. 100,- pr. vaktdøgn

V kr. 80,- pr. vaktdøgn

Godtgjøringen forhøyes med 100% for vakt på søn- og helgedager, og dager før disse, samt 1. og 17. mai. Det samme gjelder for vakt fra fredag til lørdag når vedkommende ikke har ordinært arbeid på lørdag.

Arbeidstakere som deltar på lik linje i en og samme vaktordning skal ha samme kompensasjon.

7.7.1.3.3 Beredskapgodtgjøring

Dersom kommunen ikke har etablert en vaktordning fordelt på flere, og e-verksjefen dekker hele beredskapen i h.h.t. normalinstruksen, betales et tillegg for beredskap m.v. på kr. 16 270,-.

Regler for godtgjøring til e-verksjef for redusert beredskapsplikt og beredskapsgodtgjøring for stedfortreder, se vedlegg nr. 3 til Hovedtariffavtalen.

7.7.1.4 Skiftbestemmelser

Ved overgang fra normalt dagarbeid til skift regnes det direkte etterfølgende ettermiddags- og nattskift som overtid fra den tid da dagarbeidet normalt slutter. De øvrige skift regnes som ordinær tid. Dog gis skiftbetjeningen den første uke et tillegg på 100% for de skift som arbeides i søndagsdøgn. Forøvrig gis dagarbeidere som går inn som avløsere samme godtgjøring som skiftbetjening.

Overgang fra dagtid til skift betinger ikke slik ekstra kompensasjon når dagtiden er et ledd i en oppsatt turnusplan.

Hvis skiftbetjeningen som blir beordret over fra en skiftturnus til en annen ved overgangen ikke får 16 timer fri, betraktes de skifttimer som faller innenfor fritiden på 16 timer som overtid.

Det utarbeides tjenesteplan for arbeidsordningen.

Maskinister skal ha to fridøgn pr. uke, herav fri søndagsdøgnet annenhver uke.

Fridøgnet skal fortrinnsvis legges slik at maskinisten får fri tre døgn den ene uken og ett døgn den andre uken. Siste inspeksjonstur skal så vidt mulig ikke legges senere enn kl. 21.00

7.7.1.4.1 *Kombinasjon av hjemmevakt og redusert dagarbeidstid*

Summen av aktiv dagtjeneste, og den omregnede tid for hjemmevakten skal ikke overstige gjennomsnittlig 37,5 timer pr. uke over en turnusperiode. 1 time hjemmevakt regnes lik 1/5 time effektivt arbeid.

Avløser som må oppholde seg utenom hjemmet (på vaktrom):

Summen av aktiv tjeneste i stasjonen, omregnet tid for beredskapsvakten og vedkommendes ordinære arbeid forøvrig ved e-kraftverket skal til sammen ikke overstige 37,5 timer i gjennomsnitt pr. uke over en turnusperiode. 1 time beredskapsvakt regnes lik 1/4 time effektivt arbeid.

Ved ferievikariat, sykevikariat o.l. utover 1 uke, får vikaren fra 1. dag samme arbeidsordning og lønnsbestemmelser som maskinisten, dog således at han ikke går tilbake i regulativlønn. Forøvrig utbetales kostgodtgjøring med kr. 75,- pr. vaktdøgn.

7.7.1.5 *Særbestemmelser for kraftstasjonsbetjening.*

Boligfradrag ved kraft- og understasjoner.

Se Kap. 6

Hvor betjeningen ved kraft- og understasjoner tilpliktet tjenestebolig, skal det gjøres fradrag i lønnen for bolig, lys og oppvarming på følgende grunnlag:

a. Husleie:

Pr. kv. meter boligflate/år:

For bolig fullført etter 1959 kr. 76,-.

For bolig fullført før 1960 kr. 58,-

Hvor særlige omstendigheter som boligens størrelse, beskaffenhet og beliggenhet, eller forholdene forøvrig måtte gjøre ytterligere nedsettelse berettiget, kan husleien nedsettes.

Det foretas en realistisk vurdering av verdien for den enkelte bolig.

Det legges til grunn maks. boligflate 150 kv. meter. Husleie omfatter ikke garasjeleie.

I de tilfelle garasje stilles til disposisjon, fastsettes leien til kr. 78,- pr. måned. Leien kan dog settes lavere når garasjens standard tilsier det.

b. Elektrisk kraft:

For elektrisk kraft betales 5,8 øre/kWh + den til enhver tid gjeldende el-avgift + merverdiavgift for et forbruk av inntil 30 000 kWh pr. år. For overskytende forbruk betales ordinær pris. Det forutsettes dog ikke betalt eventuell grunnavgift/abonnementsavgift.

Ovennevnte satser reguleres tilsvarende reguleringen i Kap. 6.

7.7.1.6 *Installasjonsarbeid – akkord*

Hvor installasjonsarbeid utføres i akkord, jf. pkt.

7.6.1.1, gjelder følgende:

For elektrisitetsverkens installasjonsvirksomhet gjelder Landsoverenskomstens akkordtariff av 1980 gjeldende.

Øvrige henvisninger til Landsoverenskomsten gjelder således ikke, dog unntatt § 4.

Bestemmelsene i Landsoverenskomstens § 3, e, får dog anvendelse for installasjonsmontører som lønnes etter Landsoverenskomstens § 3, også for servicearbeid.

Som timelønn i forbindelse med akkord gjelder den som er fastsatt i Landsoverenskomstens § 3, a og b, samt eventuelt § 3 f, jf. § 3 g.

Twister

For å avgjøre tvister i forbindelse med akkordarbeid – unntatt fastsettelse og fortolkning av priser – oppnevnes

en nemnd med 2 representanter fra Kommunenes Sentralforbund og 2 fra vedkommende arbeidstakeorganisasjon. Blir en ikke enige i nemnda om avgjørelsen av en tvist, kan den avgjøres ved tilkalling av oppmann. Denne oppnevnes av Riksmeklingsmannen hvis nemndas medlemmer ikke blir enige om oppnevningen.

PROTOKOLLTILFØRSEL:

Partene er enige om at ingen skal få reduserte godtgjøringer ved overføringen til de nye bestemmelser i Hovedtariffavtalen.

Ved innføring av nye vaktsystemer i forbindelse med ny teknologi, forhandles det om tilpasninger innenfor de gjeldende bestemmelser i Hovedtariffavtalen.

VEDLEGG III

Lønnsrammesystem

LR	L.k	Ltr.	LR	L.k	Ltr.
LR 21	21.1	17	LR 30	30.1	27
	21.2	18		30.2	28
	21.3	19		30.3	29
LR 22	22.1	19	LR 31	31.1	28
	22.2	20		31.2	29
	22.3	21		31.3	30
LR 23	23.1	20	LR 32	32.1	29
	23.2	21		32.2	30
	23.3	22		32.3	31
LR 24	24.1	21	LR 33	33.1	30
	24.2	22		33.2	31
	24.3	23		33.3	32
LR 25	25.1	22	LR 34	34.1	31
	25.2	23		34.2	32
	25.3	24		34.3	33
LR 26	26.1	23	LR 35	35.1	32
	26.2	24		35.2	33
	26.3	25		35.3	34

LR 27	27.1	24	LR 36	36.1	33
	27.2	25		36.2	34
	27.3	26		36.3	35
LR 28	28.1	25	LR 37	37.1	34
	28.2	26		37.2	35
	28.3	27		37.3	36
LR 29	29.1	26	LR 38	38.1	35
	29.2	27		38.2	36
	29.3	28		38.3	37

Stillingsbetegnelse	St.kode	Ltr.alt.	L.R
Avdelingsleder	7401	20 - 26	23 - 27
Førstekonsulent	6514	27 - 31	30 - 32
Spesialkonsulent	7402	30 - 37	33 - 38
Rektor	6918	24 - 30	27 - 31
Styrer ved barnehage	6712	22 - 27	25 - 28
Sykehusfarmasøyt I	7347	28 - 33	31 - 34
Ass. sykehusapoteker	7348	32 - 34	35
Sjefpsykolog	7158	32 - 35	35 - 36
Overlege	7444	34 - 37	37 - 38
Overlege	7447	33 - 35	36
Områdeoverlege	7260	35 - 37	38
Overlege	7261	33 - 35	36
Avdelingsleder	6043	23 - 25	26
Avdelingssykepleier	7021	23 - 26	26 - 27
Oversykepleier	7139	24 - 28	27 - 29
Avdelingsjordmor	6473	23 - 26	26 - 27
Overjordmor	7136	24 - 28	27 - 29
Ledende fysioterapeut	7114	22 - 25	25 - 26
Avdelingsleder	7019	24 - 26	27
Ledende ergoterapeut	7113	22 - 25	25 - 26
Avdelingsleder	6044	24 - 26	27
Førstepreparant	6885	19 - 21	22
Avd. radiograf	7430	23 - 25	26
Bioingeniør II	7472	22 - 25	25 - 26
Bioingeniør I	7473	24 - 26	27
Avdelingsleder	6592	20 - 24	23 - 25
Teknisk leder	7409	22 - 29	25 - 30
Ledende helsesøster	6269	23 - 26	26 - 27

Kommunefysioterapeut I	7303	22 - 24	25
Kommunelege I	7310	33 - 35	36
Spesialtannlege	7298	32 - 35	35 - 36
Overtannlege	7296	32 - 35	35 - 36
Spesialtannlege	7299	29 - 32	32 - 33
Overtannlege	7297	29 - 32	32 - 33
Avdelingsveterinær	6046	30 - 34	33 - 35
Fylkeskonservator	6159	28 - 31	31 - 32
1. konservator	7345	29 - 32	32 - 33
Bibliotekar 1/avd.			
bibliotekar	7027	22 - 24	25
Distriktsbibliotekar	6112	22 - 24	25
Styrer	6783	17 - 22	21 - 23
Overingeniør	6347	30 - 34	33 - 35
Sjefingeniør	7157	33 - 37	36 - 38
Overarkitekt	6812	30 - 34	33 - 35
Overlandsskapsarkitekt	6324	30 - 34	33 - 35
Formann	6865	20 - 23	23 - 24
Oppsynsmann	7133	21 - 23	24
Oppsynsmann I	6513	23 - 25	26
Bygningskontrollør	6095	21 - 24	24 - 25
Rørleggerkontrollør	6367	21 - 24	24 - 25
Brannformann	7032	20 - 22	23
Underbrannmester	7466	21 - 23	24
Brannmester	7467	22 - 24	25
Overbrannmester	7468	23 - 26	26 - 27
Montørformann	7129	21 - 23	24
Overmontør	6535	21 - 23	24
Overmontør I	6491	23 - 25	26
Maskinmester	7122	23 - 25	26
Maskinmester I	7123	24 - 27	27 - 28
Vedlikeholdssjef	7354	26 - 30	29 - 31
Verkstedleder I	7355	24 - 26	27
Trafikksjef I	7361	25 - 30	28 - 31
Godssjef I	7365	25 - 30	28 - 31
Salgssjef	7367	25 - 30	28 - 31
Bilinspektør	7368	24 - 27	27 - 28
Passasjersjef I	7371	25 - 30	28 - 31
Maritim inspektør	7386	26 - 28	29
Skipsteknisk inspektør	7387	26 - 28	29

Norsk Kommuneforbund Jan Skognovic, Kåre B. Lønnstabbell Strand, Mari Sanden, Leifdulf Dahle, Eva erland, Heige Vægen

Lønnsregulativ 1991				VEDLEGG IV			
Lønns- Krone Nytt				Lønns- Krone Nytt			
Ltr regulativ	till.	lønns-	regulativ	Ltr regulativ	till.	lønns-	regulativ
1.12.90				1.12.90			
1	79916	1600	81516	24	188533	1600	190133
2	81687	1600	83287	25	195110	1600	196710
3	93531	1600	95131	26	201662	1600	203262
4	95748	1600	97348	27	208862	1600	210462
5	98038	1600	99638	28	216600	1600	218200
6	102258	1600	103858	29	224715	1000	225715
7	104284	1600	105884	30	233263	1000	234263
8	106960	1600	108560	31	242178	500	242678
9	109283	1600	110883	32	251275	500	251775
10	111963	1600	113563	33	261172	500	261672
11	114764	1600	116364	34	271484	500	271984
12	118311	1600	119911	35	282229	500	282729
13	122924	1600	124524	36	293426	500	293926
14	127305	1600	128905	37	305093	500	305593
15	131791	1600	133391	38	317250	500	317750
16	136378	1600	137978	39	329918	500	330418
17	140814	1600	142414	40	343117	500	343617
18	146036	1600	147636	41	356871	500	357371
19	152294	1600	153894	42	371544	500	372044
20	159159	1600	160759	43	386827	500	387327
21	165887	1600	167487	44	402745	500	403245
22	172961	1600	174561	45	419326	500	419826
23	180458	1600	182058				

NAVNELISTE

Arbeiderpartiets Presseforbund:

Egil Knudsen

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:

Jørgen Skeie, May Anne Nordby, Arild Arnås.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Toralf Årdal, Anders Bjarne Rodal, Lillian Olsen, Endre Øygarden, Halle Mikkelsen, Arnt M. Øien.

Norsk Barnevernpedagogforbund:

Bjørn Christiansen.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

Anders Kristoffersen, Erik Quist, Gunnar Andersen, Dag L. Andersen, Johannes Henriksen.

Fellesforbundet:

Håkon Nielsen, Trygve Johnsen, Kjell Bjørndalen, Kjell Øvergård, Kjell Larsen, Odd Nymoen, Grethe W. Christoffersen, Finn Nilsen, Terje O. Lund, Else Liv Lund, Kjell Sørensen, Ivar Johansen, Tor Schwenke, Dagfinn Lund.

Norsk Grafisk Forbund:

Bjørn Harald Kristiansen, Rune Kristiansen.

Handel og Kontor i Norge:

Oddvar Irvoll, Finn Wang, Syver Bakken, Jone Handeland, Ole Landsem, Eva Disch, Lillian Karlsen, Johannes Reppen

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet:

Per Arntsen, Eva Monica Haarr, Solfrid Johansen.

Norsk Jernbaneforbund:

Torggrim Elsrud, Aslaug Trondsen, Magnus Kalstø.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

Olav Støylen, Birger Blomkvist, Ole Willy Strandhagen, Jan H. Ness, Sverre Rauø.

Norsk Kommuneforbund:

Jan Skogmovik, Kåre Bye, Helge Mikkelsen, Gunhild Johansen, Nils Haukland, Odd Strand, Mari Sanden, Leidulf Dahle, Eva Karin Busch, Finn Bærland, Helge Vågen.

Norsk Lokomotivmannsforbund:

Oddvar Skaar.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:

Rolf Frøysland, Leif Lund, Rigmor Andersen, Marit Eilertsen, Henrik Ravndal.

Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund:

Ketil Karlsen, Leif Sande.

Norsk Postforbund:

Jan Inge Kvistnes, Olav Holmen.

Den Norske Postorganisasjon:

Morten Øye

Norsk Sjømannsforbund:

Olav Bjørklund, Anna Kvithyll Rathe

Skolenes Landsforbund:

Sverre Worum

Norsk Sosionomforbund:

Oddrun Remvik

Tele- og Dataforbundet::

Ernst Kr. Risan, Tore Gulbrandsen.

Norsk Tjenestemannslag:

Aud Watnebryn, Brit Renngård, Gerd Inger Polden, Vigdis Moseng, Rolf Andreassen.

Norsk Transportarbeiderforbund:

Arne Semmerud, Liv Berit Johnsen, Terje Dahl.

Norsk Treindustriarbeiderforbund:

Anton Solheim.

Norsk Vernepleierforbund:

Mariann Bakken.

Norsk Kantor og Organistforbund:

Jørn Fevang.

FYLKENES REPRESENTANTER:

Østfold Fylke:

Jardar Hendricksen

Oslo Fylke:

Per Klausen.

Akershus Fylke:

Anne Rognstad.

Hedmark Fylke:

Aud Marit Pettersen.

Oppland Fylke:

Odd Løvlibråten.

Buskerud Fylke:

Alf Ragnar Andersen.

Vestfold Fylke:

Gunn Jacobsen.

Telemark Fylke:

Kari Mürer.

Aust-Agder Fylke:

Guri Erlandsen.

Vest-Agder Fylke:

Magne Raamundsén.

Rogaland Fylke:

Brit Aksnes.

Hordaland Fylke:

Arnulf Ingvaldsen.

Sogn og Fjordane Fylke:

Edel Karin Bøe.

Møre og Romsdal Fylke:

Øystein Holsæter.

Sør-Trøndelag Fylke:

Bjarne Saltnes.

Nord-Trøndelag Fylke:

Per Lillemark.

Nordland Fylke:

Ragnhild Mjøen Eilertsen.

Troms Fylke:

Erling Pedersen.

Sekretariatet:

Yngve Hågensen, Svein-Erik Oxholm, Harald Øveraas, John Stene, Sidsel Bauck, Jan Davidsen, Einar Hysvær, Terje Moe Gustavsen, Jan Werner Hansen.

Vararepresentanter til Sekretariatet:

Jan Kr. Balstad, Evy Buverud Pedersen, Liv Undheim, Per Gunnar Olsen, Leif Thue, Magnus Midtbø, Erling Oen, Kjell Christoffersen.

Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe:

Ann- Cathrin Zalachas.

Revisjonsutvalget:

Harald Sjom, Bente Halvorsen.

DISTRIKTSKONTORENE:

LOs distriktskontor, Østfold:

Rolf Thore Hildebrandt.

LOs distriktskontor, Oslo, Akershus:

Odd Bach, Wenche Paulsrud.

LOs distriktskontor, Hedmark:

Gunnar Pettersen.

LOs distriktskontor, Oppland:
Åge V. Nordby.

LOs distriktskontor, Buskerud:
Roar Løver.

LOs distriktskontor, Vestfold:
Richard Trælnes.

LOs distriktskontor, Telemark:
Knut Liljeberg.

LOs distriktskontor, Aust-Agder:
Arild Stokken.

LOs distriktskontor, Vest-Agder:
Gudmund Gyberg.

LOs distriktskontor, Rogaland:
Erling Høiland.

LO-kontoret, Kårstø:
Kåre Lunde.

LOs distriktskontor, Hordaland:
Vigdis Ravnøy.

LO-kontoret, Lillehammer:
Kåre Karlsen.

LOs distriktskontor, Sogn og Fjordane:
John Bjarne Hjelmeland.

LOs distriktskontor, Møre og Romsdal:
Johnny Røed.

LOs distriktskontor, Sør-Trøndelag:
Kjell Flønes.

LOs distriktskontor, Nordland:
Odd M. Bakkejord.

LOs distriktskontor, Troms:
Svein Rasmussen.

LOs distriktskontor, Finnmark:
Ola Finseth.

LOs administrasjon:

Juul Bjerke, Knut Endreson, Kåre Myrvold, Magne Nedregård,
Thorstein Pedersen, Ellen Stensrud, Jakob Wahl.

LO-skolen:
Jakob Grava.

Samarbeidskomiteen LO/DNA:
Thorbjørn Jagland, Thorbjørn Berntsen.

Spesielt innbudte:
Tor Aspengren.

